

سرمایه دارلق نظام اجتماعیی

۱

- ۱ - امتعه اقتصادی ۲ - استحصال واسطه لرینک قایتالیست .
- صنئی طرفدن انحصاره آلمسی ۳ - اجرت ایثی (موزدورلق) ۴ -
- سرمایه دارلقده شرائط استحصالیه ۵ - ایشجیلرک استئاری ۶ - سرمایه
- ۷ - سرمایه دارلر حکومتی ۸ - سرمایه دارلق نظام اجتماعیسنده کی تضادلر .
- ۱ - امتعه اقتصادی ، تجارت مالی استحصالی . سرمایه دارلق
- حکمرانلئی دورنده اقتصادی یاقیندن ودقته تدقیق ایدر ایسه ک بونده
- امتعه استحصال ایدلدیکنی کورورز . او حالده بونده شایان دقت نه وار؟
- دی به بری صورابیلیر . بوراده شایان دقت اولان شودر : مشاع
- ساده جه هر هانکی عادی بر محصول ده کیلدر ؛ بازار ایچین ، یعنی
- صائیش ایچین استحصال ایدیلن بر محصولدر .
- انسانک کندی احتیاجلری ایچین استحصال ایتدیکی محصول ،
- امتعه ، تجارت مالی ده کیلدر . بر چفتجی بوغدای اکر ، ییجر ، او کودور

وکنديسي ايچين اتمك ياپارسه بواكمك بر تجارت مالي دكلدر :
ساده جه اتمكدر . آنجق آلتوب صائيلديني وقت ، (امتمه، تجارت
مالي) اولور . يعنى بوغداي واخ .. مشتري ايچين ، بازار ايچين
استحصال ايديليرسه تجارت مالي اولور : بوني كيم صائين آيرسه
اوبك مالي اولور .

قايتاليسست اصول اداره سنده بوتون محصوللر بازار ايچين ، صائيش
ايچين استحصال ايديلير ؛ شو حلاله هرشي ده امتمه ، تجارت مالي اولور .
هر فاريقا ، مؤسسه ويا خود اعمالخانه هر هانكي معين برشي استحصال
ايدور . قولايقله اكلاشيلور كه بوراده محصول كندى اوز احتياجي
ايچين استحصال ايديلور . بر دوغراما جيلق اعمالخانه سي ايشله ده رهك
صنداليه ، ماصه ، دولاب واخ .. اعمال ايله ن برى ، آشكاردر كه بو
ياپيلان شينلردن هيچ برني كنديسى وعائله سي ايچون يابمبور ؛ بازار
ايچين ، صائيش ايچون يابمبور . بر فاريقا صاحبك معده سي همان داتما
بوزوق اولسه بيله فاريقا سنده استحصال ايله ديكي علاجك بك كوچوك
برقسمي ده ينه كنديسى ايچين اعمال اينديرمز . سرمايه دارلقده ياپيلان
بوتون استحصالات هب بويله در .

مثلا بردو كه فاريقا سنده دو كه اعمال ايديلير . فقط بو ميلونلرجه
دو كه لر ، فاريقا صاحبك بلكلر ينه ديكلمك ايچين ده كيل ، صاتمق
ايچين اعمال ايديلير . خلاصه سرمايه دارلق جمعيتده استحصال و اعمال
ايديلن هرشي ، صاتمق ايچين يابيلير . آلدونلر و صوجوق ، كتابلر
وياق قابي ، ماكنلر و راقى ، اتمك و سلاح ، خلاصه استحصال
ايديلن هرشي بازاره كيدور .

اقتصاد ، امتمه اقتصادى اولونجه ، استحصال تجارت مالي ايچين
ياپيلنجه ملكيت خصوصيه يي ايجاب اينديرير ؛ يعنى هرشي مطلقا بر
آدمه مخصوص اولور .

امتمه اعمال ايدن آل ايشجيسنك و كوچوك صنايع اربابنك كنديليرينه
مخصوص اعمالخانه لري ، كندى آلتلري واردور . فاريقا جي ، مؤسسه
صاحبك ده بوتون بنالري ، ماكنلري وساير ايشايله برلكده فاريقا
و مؤسسه سي واردور . و بر امتمه اقتصادى ايله بر خصوصى ملكيت
اولونجه هر زمان بر مشتري مجادله سي ، تعبير آخرله صائيلر آراسنده
بر رقابت ده اوله جقدر . هنوز فاريقا جيلر ، مؤسسه صاحبلى و بو بوك
سرمايه دارلر اونايان ؛ يالكز ايشله ن آل ايشجيلري بولونان زمانلرده
بيله بوال ايشجيلري مشتري ايچين كندى آره لر نده مجادله ايدرلردى .
و بونلردن هانكيسى داها قوتلى و آلويريشلى ايديسه ، كيمك داها ابي
آلتلري وار ايديسه ، بالخاصه كيم باره طوبلامش ايسه هر وقت او
پارليور ، مشتريلى كنديسى ايچين قازانيور ، ديكر آل ايشجيلري
افلاس اينديره رك كنديسى بوكسه ليوردى . كوروايور ، كه كوچوك
ايش ملكيتى واوا ابتنا ايدن امتمه اقتصادنده ، يكي دوغان بو بوك
ملكيتك تخمى واردى و بونلر بر جوقلر يي افلاس و نحو اينديرديلر .
شو حلاله قايتاليسست اجتماعى نظامنك برنجي نشانه سي امتمه اقتصادى ،
يعنى استحصالاتى بازار ايچين ، صائيش ايچين يابان بر اقتصاددر .

سرمايه دارلر صنفي طرفدن استحصال واسطه لر ينك انحصار
آلته آلنسى . قايتاليزمك تعريف و توصيفنى بايق ايچين يالكز امتمه
اقتصادى ذكر اتمك كافي دكلدر .

بمقتضا اتمته اقتصادی اولورده هیچ بر سرمایه دار اولماز. بالفرض
 ال ایشجیلری اقتصادی بوله در . ال ایشجیلری بازار ایچین اعمال
 ایدرلر. بوتون اعمال ایشجیلری ده ساتارلر. او حالده بونلرک استحصالی
 ایشجیلری محصول ، اتمته در اقتصادلری ده اتمته اقتصادلر . بوکا
 رغماً بواتمه اقتصادی سرمایه دارجه بر اقتصاد ده کیلدر . ساده چه بسیط
 بر اتمته اقتصادلر . بو بسیط اتمته اقتصادی سرمایه دارجه بر اتمته
 اقتصادی اولوق ایچون بر طرفدن استحصالی واسطه لری (آلتر، ماکنلر،
 بنالر ، بر، ظو براق و الخ ...) داها زنکین و آز بر سرمایه دارلر صنفک
 خصوصی ملکیتی آلتنه کیرمیلدر . دیگر طرفدن ده ال ایشجیلری به
 چیغنجی لردن چوغی افلاس ایتملی و ایشجی اولمیلدرلر .

بوقاریده کوردک، که عادی اتمته اقتصادی بر طرفدن برنی افلاس
 ایدر ریور ، دیگر طرفدن ده دیگر برنی زنکینلشدیر ریور ، دولتی
 ایدیور . بو بر حقیقت اولمشدر . بوتون مملکتلر ده ایشله ن ال
 ایشجیلری و کوچوک صنعتکارلر اکثریتله افلاس ایدرک اورته دن
 قالدیلر . اولاک فقیری صوکنده آلتی صاندی . بو صورته بر
 صنعتکار ایکن بر حقت الندن باشقه برنی اولمایان بر انسان اولدی .
 بر آرزو زنکینجه اولانلر ایسه بر قانداها زنکینلشدیلر ؛ بویله لری اسکی
 اعمال اتخانه لری بیقازق یکیدن یابدیلر و توسیع ایشدیلر . داها آبی
 دستکاهلر و صوکارلری ماکنلر قوردیلر . چوق ایشجی قوللانمه
 باشلادیلر . ونهایت بر قانداها اولدیلر ؛

یاواش یاواش استحصالی ایچین لازم اولان آلانک هپسی بوزنکینلرک
 بودولتیلرک آله کجدی : فابریقا بنالری (ملک) ، خام ماده لر ، آبنارلر

ومفازلر ، اولر ، اعمال اتخانه لر ، معدنلر ، شمدن و فرلر ، واپورلر ،
 طوبراق خلاصه استحصالی ایچین مطلقاً لازم اولان هرشی اونلره
 کجدی . استحصالی آلانک هپسی یا لکترجه سرمایه دار صنفک مال
 مخصوصی ، ملک خصوصیتی اولدی . (یعنی قاپیتالیست صنفک
 « انحصارینه ، کجدی .) شو حالده بر آووج دولتی ، زنکین هر شینه
 حاکم اولیور . فقیرلرک اکثریتک ایسه بالکتر « ایش قوتلری » قالبور .
 سرمایه دار صنفک استحصالی واسطه لری اوزرنده کی بو انحصارلری
 سرمایه دار اجتماعی نظامک ایکنجه نشان سیدر .

۳ — اجرت ایشی . هر درلو ملکیتسز قالان بر چوق انسانلردن
 متشکل صنف ، سرمایه نک اجرتلی ایشجیسی حالته کیرمشدر .
 فقیرلاشان چیغنجی ، یا خود ال ایشجیسی نه یا به کجدی ؛ یا بر قاپیتالیست
 چیغنجک صاحبه کیدوب خدمتچی اوله حق و یا خود شهره کیده رک بر
 فابریقا و یا اعمال اتخانه ده اجرت آلتنه کیره کجدی . بو ایکی سندن باشقا
 جزه ، باشقا بر چیقار یول یوقدی .

بوصورته سرمایه دار اجتماعی نظامک اوچونچی علامتی اولان
 اجرت ایشی حصوله کلدی .

اجرت ایشی نهدر ؟ کولهک واسیرک اولان اسکی زمانلرده هر
 کوله نی و یا خود اسیری صاتین آلمق و صاتمق قابل ایدی . باشلی ، صاجلی ،
 آباقلی و قوللی انسانلر ، اشدیلرینک خصوصی ماللری ایدی . اشدی
 ایسته نجه کوله سنی آخوردده نولنجه به قادر دو کردی ؛ طبقی کیفلی
 اولدینی زمان بر صندالیه و یا قنایه نی قیره بیلدیکی کی ... کوله و یا خود

اسیر ساده چه اهمیتش بر ماده ایدی . اسکی رومالیر ، استحصال ایچین
لازم اولان اموالی شو صورتله اوچه آیریرلردی :

۱ « دیلسز ایش واسطه لری » (یعنی اشیا) ، ۲ « یازی ناطق ایش
واسطه لری » (یعنی ایش حیوانلری ، قویونلر ، اینکلر او کوزلر خلاصه
بالکنر صدا چیقارنابیلنر) ، ۳ « قونوشان ، ناطق ایش واسطه لری ،
(یعنی کوله لر واسیرلر) . بالظا ، او کوز واسیر اقدی ایچین بریزدن
فرقسز ، عینی صورتله ایش واسطه لری ایدی . بونلری صابین آلابیلیر ،
صانا بیلیر ، قیرار و تولدیره بیلیردی .

اجرتلی ایشده انسان نه صایله بیلیر ونه ده آله بیلیر . اونک بالکنر
ایش قوتی ، ایش قابیلیت آتوب صایله بیلیر ، فقط بالذات کندیبی
ده کیل .. فابریقاجی اوننی آخوردده دو که من و یاخود قومشوسنه
صاناماز . و کوله لک دورنده قابل اولدینی کبی بر آو کو پکیله ده ده کیشه من ،
ایشی بالکنر کیرالانیر . حتی ظاهرده سرمایه دارله ایشی مساوی کبی
بیله کورونورلر : « ایسته میورمیسک ؟ اویله ایسه چالیشما ، سنی کیمسه
زورلاماز . » فابریقاجی اقدیلر بویله دیبورلر . حتی بو اقدیلر ،
ایشجیلری ، اونلره ایش ویرمک صورتیه ، بسله دکلینی ایلری
سوره لر .

فقط حقیقته ایشجیلرله قاپیتالستلر برده کیلدرلر ، عینی شرائط
تحتده بولونمورلر . ایشجیلر آچلق واسطه سیله زنجیره وورولمشلردر .
آچلق اونلری اجرتلی ایشجیلکه ، یعنی ایش قوتلری صاتمغه
مجبور ایدیمور . ایشی ایچین باشقا چاره یوقدر ، باشقا بر یول
طوناماز . بالکنر ایکی الی ایله « باشلی باشه ، ذاتی » بر استحصال

یاپاماز : ما کنه سر و آلتسز چلیک ایشله مکی و یا قاش دو قومنی و یاخود
واغونلر یاپنی برده نه ! قاپیتالیزمده بالذات بوتون روطو براق خصوصی
الرده بولنور : برایشتمه یابه بیلیمک ایچین هر هانکی بربرده دورمق
وقالمق ممکن وقابل ده کیلدر . ایشجینک ایش قوتی صاتمق حریتی ،
قاپیتالستلرک بوایش قوتی صابین آلق حریتی ، قاپیتالست ایله ایشجینک
« مساواتی » ، بوتون بونلر حقیقته سرمایه دار ایچین چالیشمغه
اجبار ایدن بر آچلق زنجیریدر .

شوحالده اجرتلی ایشک اصلی ، ایش قوتنک صایلماسی ، یاخود
ایش قوتنک مال ، متاع حالنه تحول ایتمه سیدر . بسیط ، عادی امتعه
استحصالنده - که اولجه بحث ایدلمشدی - بازارده سوت ، اکمک ،
قاشلر ، آباق قابی واخل .. بولنه بیلیردی ؛ فقط ایش قوتی بولونمازدی .
ایش قوتی صایلممازدی . بوایش قوتنک صاحب لری اولان آل ایشجیلرینک
بوندن باشقا بر آو جکزی و آلتلری واردی . کندیبی چالیشیر ، کندی
ایش قوتی ینه کندی استحصالنده ایشله دیردی .

قاپیتالیزمده ایسه بو حال بوسبوتون باشقه دورلودر . سرمایه دارلقده
چالیشانک هیچ بر استحصال واسطه سی یوقدر . اوز ایش قوتی
استحصالنده ، کندی ایشتمه سنده قوللاناماز . نوله مک ایچین ایش
قوتی سرمایه داره صاتمغه مجبوردر . بویله جه باموق ، پینیر و ما ذلر
صایلان بازارک یاننده برده ایش بازاری دوغار . بوراده بروه تهرلر ،
یعنی اجرت ایشجیلری ایش قوتلری صاتارلر بو صورتله قاپیتالست
اقتصادیاتنک ، قاپیتالست ایشتمه سنک عادی امتعه اقتصادندن فرقی ،

قابلیت استحصال وایشتمه سنده ایش قوتنك ده بر مال، بر متاع اولسیدر .

شو حالده سرمایه دار جمعیت نظامنك او چونجی علامتی ده اجرت ایشیدر .

۴ - سرمایه دارلق شرائط استحصالیه سی . بوصوله سرمایه دار جمعیت نظامنك اوج علامتی اولدینی کورولبور :

۱ - بازار ایچین اعمال (امتعه اقتصادی)

۲ - آلات استحصالیه نك سرمایه دارلر صنی طرفندن انحصار

آلمسی .

۳ - اجرت ایشی ، یعنی ایش قوتنك صائلماسی اساسنه ابتنا ایدن ایش .

بوتون بو علامتلرک هبسی بر مسئله ایله صیقی صورتده باغیدر :
عجبا انسانلرک مواد مصنوعیه استحصال ویا توزیع ایدرلرکن بر بریله اولان مناسبتلری نه در ؟ « امتعه اقتصادی » ویا بازار ایچین استحصاله تعیرلری نه افاده ایدیور و بز بونلردن نه آکلایوروز؟ بونلر انسانلرک یگدیگری ایچین چالیشدقلرینی آکلایوروز . فقط هر کس کندی استحصالی دائره سنده بازار ایچین اعمالانده بولونور و کندی مالی کیمک صائین آلاچقی اولجه بیلیمکسزین استحصالنی یاپار . مثلاً بر آل ایشجینی احمدله بۇده چفتجی محمد وار . آل ایشجینی احمد یابدینی آباق قابیلری بازاره کورولبور و چفتجی محمد صانیور . احمد آلدینی پارا ایله محمددن اون صائین آلیور . احمد بازاره کیندیکی زمان بازارده محمدی راستلایه چفتی بیلیموردی؛ محمدکده احمدله کوروشه چکندن خبری

یوقدی . هر ایکسی ده ساده جه بازاره کیمشلردی . احمد اون ، محمدده آباق قابی آلدقلمی وقت هم احمد محمد ایچین ، هم ده محمد احمد ایچین چالیشمشلرکی کورولبور . آنجاق بو بردنبره حسن ایدیه مزدی . بازارک قلابالی برینک دیگری ایچین چالیشدیغنی و برینک دیگری اولمان یاشایامایه چفتی کورمکه مانع اولیور . امتعه اقتصادنده انسانلر هپ بری بری ایچین چالیشیرلر ؛ فقط نظام و تشکیلاتسز چالیشیرلر و بر برینه نه قادر محتاج اولدقنلردن ده هیچ خبرلری یوقدر . یعنی امتعه اقتصادنده انسانلرک روللری بر طرز مخصوصده تقسیم ایدیشدر و انسانلر بری بریله معین مناسبتلرده بولونورلر ، شو حالده بوراده انسانلرک یگدیگرینه اولان متقابل مناسبتلری موضوع بحث اولمقده در .

« وسائط استحصالیه نك انحصار آتیه آلمسندن ، و یا خود « اجرت ایشی » ندن بحث ایلدیکی زمان ، ینه انسانلرک متقابل مناسبتلری موضوع بحث ایدیش اولیور . حقیقته ده انحصار آتیه آیش ، نه دیمکدر؟ بوشونی آکلایوروز ، که انسانلر باشقالرینه عاند استحصال واسطه لر یله چالیشیور و مال اعمال ایدیورلر ؛ و استحصال ایدنلر بو استحصال واسطه لرینک صاحبینه یعنی سرمایه دارلره تابعدرلر . خلاصه بوراده ده انسانلرک امتعه اقتصادنده ، اعمالده متقابل مناسبتلری موضوع بحث اولمقده در . ایشه انسانلرک استحصال زماننده کی (مبدادن منتهایه قادر) بو مناسبتلرینه استحصال مناسبتلری ده نیر .

مناسبات استحصالیه نك هر زمان بر وعینی اولمادینی قولایلقله کوروله بیلیر . نك اسکی زمانلرده انسانلر کوچوک کوچوک جمعیتلر حالده یاشیورلردی .

بولنگده آرقاداشجه ، بولداشجه چالیشیورلردی . (آوه کیدرلرله بالقی طونازلر ، میوه وکوکلر طوبلارلردی .) و صوکراده بوتون امکلر نیک محصولنی آرالزنده تقسیم ایدرلردی . مناسبات استحصالیه نیک بونوعی بودر . اسازنک موجود بولندیغی زمانلرده استحصال مناسبتلری باشقا ایدی . سرمایه دارلق دوزنده ینه باشقا درلودر . شو حالده مختلف نوعده استحصال مناسبتلری وارددر . مناسبات استحصالیه نیک بونوعلرینه ، جمعیت اقتصادی قورولوشی ویا اصول استحصالیه ده بیر « سرمایه دارلق مناسبات استحصالیه سی » ویا عینی معنایی افاده ایدن . « جمعیت سرمایه دارلق اصولی اوزرینه قورولوشی » ، یاخوده سرمایه دارلق اصول استحصالی ، انسانلرک اتمه اقتصادنده بری برلرینه اولان مناسبتلر ایدر ، که بونده وسائط استحصالیه نیک انحصاری بر آووج سرمایه دارک ائنده واجرت ایشنده ده ایشجی صنفی بولونور .

۵ - ایش قوتنک استهاری . بوراده بر سوال وارد اولیور : سرمایه دار صنفی نه ایچین ایشجیلری طوتیور ؟ هرکس بیلیر ، که بونی ، اچلق چکن ایشجیلری دویورمق ایچین یا بچورلر ؛ بلکه ایشجیدن منفعت چیقارمق ، اوندن فایدالانمق ایسته دکلری ایچین ایشجیلری طوتیورلر ، فابریقاجی منفعت ایچین فابریقاسنی قوریدیور ، ایشجیلری منفعت ایچین طوتیور وینه منفعت ساقه سیله داها بهالی صایلابله چک برلری بولمق ایچین بورتی هر طرفه صوقیور . سرمایه دارک فکری ، دکری پارادر ، منفعدر . قاپیتالیست عالمک بر خصوصیتی ده بوراده کوره چارقمقده در . بوراده جمعیت کندیسنه لازم وفایدالی شیلری بالذات اعمال ایشیور . بالعکس سرمایه دار صنفی ایشجیلری داها فضلہ

پازا ایدن ، وداها فضلہ منفعت کتیره شیللری استحصال و اعمال اتمک مجبور ایدیور . منلاراقی چوق ضرر ویریحی برشیندرو اسپرتو یالکیز (نه قینک) ، عاند خصوصات و علاجلر ایچین اعمال ایدینه لی در . فقط بوتون جهانده کی قاپیتالیستلر بوتون قوتلریله بونلرک اعمال واستحصالنه چالیشیورلر . نه ایچین ؟ چونکه خلقت ایچکی به اولان ابتلا سندن منافع عظیمه تأمین اتمک قابلددر . شیمدی منفعتک ناصل تشکل ایتدیکنی آچیقجه ایضاح ایدم . مقصده ایرمک ایچین بومشله بی یاقیندن تدقیق ایدم . سرمایه دار فابریقاسنده استحصال ایدیلن مالی صاندیغی زمان « منفعت » نی پارا اوله رق آلیر . عیجیامالی ایچین نه قدار پارا آلیر ؟ طبیعیدر ، که بومالک فیآنه تابعدر . شو حالده برمشله چیقور : بویآت هانکی اساسه کوره تعیین ایدیلیر ؟ نهدن برمالک فیآنی بوکسک ، دیکرینک کی آچاقدر ؟ قولایلقله ا کلاشیله بیلیر ، که بر فابریقاه یکی ماکنلر کتیریلیرسه ایش داها چوق محصول ویریر ، تعبیر مخصوصیله استحصال قابلیت جوغالیر و عینی زمانده ده استحصال ایدیلن موادک فیآ تلویده آچالیر . بالعکس استحصال مشکلات کسب ایدر وداها آز مواد استحصال ایدیلیرسه ، ایش داها آز محصول ویریر ، تعبیر آخیره استحصال قابلیت آزالیرسه ماللرک فیآنی بوکسه لیر . [۱]

[۱] بز بوراده برایی ، پارانک آز ویا چوق ، آنون ویا کاغد پارا اولدیغی نظر دقته آلمزین فیاتلرک تحولندن بحث ایدیور . فیاتلرک بونحولاتی بک بو بوک اولایلیر ؛ مع مایفه بوتقدیرده تحولات بوتون اموالده کندیغی عینی زمانده کوستر بر ، که بو ماللرک بکدی بکیرینه نظراً فیات فرقلری کوستر من . بالفرض کاغد پارانک چوقلنی بوتون مملکتدرده بوتون فیاتلرک بوکسله سینه سبب اولشدر . فقط بومهمومی بهایلانما برمالک اوته کندن نه ایچین داها بهالی اولدیغی ایضاح ایدم .

بر بارچه مالی وجوده کیتیرمک ایچیر جمعیت وسطی اولهرق چوق
 ایش صرفه مجبور اولدینی تقدیرده مالک قیمتی یوکسهک اولور؛ آز
 ایش صرف ایدیلدیکی تقدیرده ایسه مالک قیمتی آلاقی اولور. وسطی
 برته قیقاہ (یعنی نه اک کوزله، نه ده بک فنا ما کنه و آلتلر) برمالک اعمالی
 ایچون صرف ایدیلان اجتماعی ایش مقداری، بومالک قیمتی عد
 اولتور. کورولیسور، که فیثات قیمتله تعین ایدیلیر. حقیقته قیثات
 بعضاً قیمتدن یوکسهک، بعضاً آشاغیده اولور. مع مافیہ دها
 بیسطله شیرمک ایچون بروساوی اولدقیرنی فرض وقبول ایدیلیر.
 ایمدی یوقاریده ایسجیلری طومتقه سویله دکری میزی خاطر لایه لم:
 ایسجی طومتق «ایش قوتی» ده نیلن برمال مخصوص صاتین آلمقدیر.
 ایش قوتی بردفه مال اولدقدن سوکرا دیگر بوتون امتعه حقنده
 واقع و جاری اولان هر شیئی بونک حقنده طبیعتله وارددر. سرمایه دار
 ایسجی طوتدینی زمان بوایشجی به ایش قوتی (یا خود دها بسیط اولمق
 ایچون قیمتی) ایچون فیثاتی تأدییه ایدر. بوقیمت نه ایله تعین ایدلمشدر؟
 کورمشدک، که بتون ماللرک قیمتی، اومالی اعمال ایچون صرف
 ایدیلن ایش مقداریه تعین ایدیلور. ایش قوتی ایچون ده قیمت طبق
 بویله تعین ایدیلیر. فقط ایش قوتی یا یقیمق، استحصال ایتک نه
 دیمکدر؟ ایش قوتی بزقاریقه ده اعمال ایدیلر، آیاق قابی بویاسی
 و یا خود برما کنه ده دکلدیر. شو حالده بونی ناصل آکلامالی؟ آکلایه-
 بیلمک ایچون سرمایه دارلیق اصولنده حال حاضرده کی حیاتی کوزدن
 کچیرمک کافیدر. فرض ایدلم که ایسجیلر ایشلرینی بیتیرمشلردر؛ طبیی
 فوق العاده یورغون دوشمشلر، بوتون قوتلرینی صرف ایتمشلردر و

آرتق چالیشامزلر. ایش قوتلری همان تماماً بیتمشدر. بوایش قوتی
 یکیدن یا یقیمق، یکیدن قازانمق ایچون نه لازمدر؟ ییمک، استراحت
 ایتک، او یومق، عضوتی قوتلندیرمک و بوضورتله «قوتلری یکیدن
 طولیلامق و قازانمق».. آنهقاق بوندن سوکرا دره، که ایشله به بیلمک
 امکانی حاصل اولور و ایشله مه قابلیتی و یا خود ایش قوتی یکیدن قازانیمش
 اولور. غذا؛ البسه؛ مسکن و الخ.. خلاصه ایشسجینک احتیاجلرینی
 تطمین وازاله ایتک، ایش قوتنک قازانیمه سی واستحصالیدر. بر تحصیل
 زمانی ایچین یا بیلمسی لازمکنن تأدیات کی دیگر برچوق شیشلرده
 بواحتیاجلر صیره سنه کیره.

ایسجی صنفتنک ایش قوتی یکیله مک، تازه له مک ایچین صرف
 ایله دیکی هر شیئنک بر قیمتی وارددر. بناء علیه احتیاجات ضروریه مک
 قیمتی ایله تحصیل ایچین یا بیلان صرفیات، ایش قوتنک قیمتی در.
 هر مالک باشقا باشقا قیمتلری وارددر. طبق اولر کی مختلف ایش
 قوتی نوعلرینک ده مختلف قیمتلری وارددر. بر مطبعه ایشسجینک
 ایش قوتنک قیمتی، دیگر بریاردیمجی ایشسجینک ایش قوتنک قیمتدن
 باشقادر.

یقه فابریقایه دونلم. سرمایه دار فابریقایس ایچین خام مواد ایله
 محروقات، ما کنه لرله بونلری یا غلامق ایچین یاغ و لازم اولان دیگر
 برچوق شیلر صاتین آلیر. داها سوکرا ایش قوتی صاتین آلیر، یعنی
 «ایشجی طونار». بوتون بونلرک هپسنده نقد یازده ویریر. استحصال
 باشلار، ایسجیلر ایشلرلر، ما کنه لر ایشلر، محروقات یا نار، یاغ صرف
 ایدیلیر، فابریقاسناتی کهنه لشیرو ایش قوتی تو که تیلیر. بوتون بونلر ده مقابل

فابریقادن تازه برمال چیقار . بو مالک ، دیگر بوتون ایتمه کی ،
 بر قیمتی وارددر . عجباً بو قیمت نه قادردر ؟ اولاً بومالک قیمتده ، اونو
 استحصالی اتمک ایچین لازم اولان و قوللانیلمش اولان استحصالی
 واسطه لرینک - خام مواد ، قوللانیلمش محروقات ، کهنه لشن ماکنه
 اقسامی کی - قیمتی داخلدر . ثانیاً بو قیمتده ، ایشچینک ایشی وارددر .
 اکر بومال اعمال ایدیلدیکی زمان (۳۰) عمله اولسه و بونلرکده هر بری
 (۳۰) ساعت ایشله مش اولسه لر احوالده هبسی برلنکده (۹۰۰) ایش
 ساعتی صرف ایتمش اولور لر .

شوحالده مالک مجموع قیمتی ، قوللانیلان و صرف ایدیلن شینلرک قیمتی
 (فرض ایدلم که بونلرک قیمتی (۶۰۰) ساعته مساوی اولسون) ایله
 ایشچیلرک بوکا ضم ایتدکلری یکی قیمت (۹۰۰ ساعت) دن عبارتدر .
 یعنی ۶۰۰ ساعت + ۹۰۰ ساعت = ۱۵۰۰ ساعت در .

عجباً سرمایه داره بو متاع قاچه مال اولمشدر ؟ خام ماده لر ایچین
 (۶۰۰) ایش ساعتک قیمتته تقابل ایدن پارانک هبسی ویرمشدر .
 یا ایش قوتی ایچین ؟ (۹۰۰) ساعتک هبسی ویردیمی ؟ ایشته مسئله نیک
 روحی بوراده در . فرض ایدلم که ایشله دیکی کونلرک ایش قوتنک تمامی
 تأدییه ایتمشدر . اکر (۳۰) ایشچی (۳۰) ساعت - یومیه ۱۰ ساعت حسابیله
 ۳ کون - ایشله مش اولسه لر فابریقاجی اونلره آنجاق بو کونلر ایچین
 ایش قوتلری تازه له مک ایچین لازم اولان باردی ویرر . فقط بو
 پارنک مقداری نه قادردر ؟ جواب غایت بسیطدر . (۹۰۰) ساعتدن
 چوق آزددر ؟ نه ایچین ؟ چونکه ایش قوتی محافظه ایدمه بیلیمکلم ایچین
 لازم اولان ایش مقداری باشقا ؛ کوستره بیله حکم ، صرف ایدمه بیله حکم

ایش مقداری ده ینه باشقادر . مثلاً کونده ۱۰ ساعت چالیشه بیلیم .
 فقط نیم کونده سیوب ایچمه ، کیم وسائره مصرفلر ایچین آنجاق (۵)
 ساعتق بر قیمت لازمدر . شوحالده ایش قوتی محافظه ایدمه بیلیمک
 و تازه له بیلیمک ایچین چالیشم لازمکن زماندن چوق فضله چالیشه
 بیلیم . یوقاریده کی مثلزده ایشچیلرک اوج کونده مواد غدایشه ،
 البسه وسائره کی مصرفلرینک قیمتی بالفرض (۴۵۰) ایش ساعتی
 اولسون فقط کندیلری (۹۰۰) ساعتق قیمتده ایش یابدیلر . دیمک
 اولیورکه (۴۵۰) ساعت فابریقا صاحبه قالیور . ایشته بوفضله ساعتلر
 سرمایه دارک منفعت قایناقلری ، منفعتلرینک منبعلریدر . و یوقاریده کی
 حسابلره کوره مال ، حقیقتده سرمایه داره (۶۰۰ + ۴۵۰) = ۱۰۵۰
 ساعته مال اولور . گندیسی ایسه بومالی (۶۰۰ + ۹۰۰) = ۱۵۰۰
 ساعته ، یعنی کندیسنه مال اولان قیمتدن ۴۵۰ ساعت فضله سنه صامار .
 ایشته ایش قوتنک حاصل ایله دیکی بو ۴۵۰ ساعت فضله قیمت در .
 بوندن آنکلا شیلیور ، که ایشچیلر یاری ایش زمانلری - کونده ۱۰
 ساعته کوره بش ساعتی - کندیلری ایچین صرف ایله دکلری شینلری
 بیکدن آلدله اتمک صورتیله کندیلری ایچون ایشلیورلر ؛ کری به قالان
 دیگر یاری ده تمامیله فابریقا صاحبی ، یعنی سرمایه دار ایچین چالیشرلر .
 بزری علاقه دار ایدن هر ایشچینک ، یا خود هر فابریقاجینک نه یابدینی
 ده کیلدر . بزری هر شیدن اول علاقه دار ایدن شی سرمایه دار جمعی
 اسمنی طاشیدان بو بوک ماکنه نیک نه صورتله قورولور اولدیغیدر . قایتالیست
 صنیقی گندیسنه نظراً فوق العاده چوق اولان ایشچی صنفی طوتوب

ایشله تیور . میلیونلرجه قابریقا بنالرنده ، معدن قویولرنده ، اوزمانلردن
 اوتارالارده یوز میلیونلرجه ایشجیلر قازانجه کی ایشلیورلر . سرمایه ،
 اولنره ایش اجرتلری ، سرمایه به خدمت ایده بیلنک ایچین بلا فاصله
 ایش قوتلری تازمه یین ایش قیمتی ویریر ، ایشجی صنغی ایشله یالکنز
 مالذات کندی اجرتی تادیه ایتکله قالمز ، فقط داها یوکسک صنفک
 ایرادی ، فضلا قیمتی ده حاصل ایدر . بوفضله قیمت بیکلرجه چایجنزلر ،
 دوزلر کی حاکم اولانلرک ، دولتی او سرمایه دارلرک جینه آقارلر .
 قیمتی سرمایه دار کندیسی آلیر ، بومنتبث قازانچیلردن ، بر قسمی
 چیتلک وراضی صاحبی آلیر ، بر قسمی برکولر شکلنده سرمایه دارلر
 حکومته کیدر ؛ ودیگر بر قسمی ده تجارلره ، اصنافه ، جامع ، کلیسا
 و سبناغوغه ، ذوق و صفا محللرینه ، تیاترو و صنعتکارلرینه ، یالانچی
 بهوانلره و بورژوا محررلرینه و الح .. کچر ... قایتالیست جمعیت
 نظامنک یتیشدردیکی بوتون بودالق اووقلر ، هپ بوفضله قیمتله
 یاشیورلر .

فقط فضلا قیمتک بر قسمی سرمایه دارلر طرفندن تکرار ایشله تیلیر .
 بوقسمی اوز سرمایه لرینه قانارلر . سرمایه چوغالیر ، ایشلری بو بوتورلر ،
 کیشله تیرلر ، داها فضلا ایشجی آلیرلر . داها ائی ماکنلر کتیریر
 و قویارلر ، داها فضلا مقدارده ایشجی ، اولنره داها بویوک ، داها
 چوقق فضلا قیمت ، حصوله کتیریر . سرمایه دارلر مؤسسلری بو بودکجه
 بویورلر . بویله جه سرمایه هر زمان فضلا قیمت طریقه بویورلر ایلرله دیکجه
 ایلرلر . بو صورتله سرمایه بر طرفندن فضلا قیمتی ایشجیلری سویارکن
 دیکر طرفندن کنرسی . طوز مقسزین بو جور .

۶ - سرمایه . شیمدی سرمایه نك نه اولدیغنی آچیقجه ، آشکار
 بر صورتده کور ییوروز . هر شیدن اول سرمایه معین بر قیمتدر . پاره
 و ماکنه ، خام ماده لر ، قابریقا بنالری و یا خود مواد مصنوعه شکلنده در .
 یالکنز سرمایه اوله بر قیمتدر ، که یکی بر قیمت ، فضلا قیمت استحصاله
 خدمت ایدر و یارار . شو حالده سرمایه ، فضلا قیمتی حاصل ایدن بر قیمتدر .
 سرمایه دارلق استحصالی ، فضلا قیمتک استحصالیدر .

سرمایه دارلق جمعیتده ماکنلر و قابریقا املاکی سرمایه در .
 عیجا بو ماکنلر و یا ملکلر هر زمان سرمایه میدرلر ؟ البته خیر ! اگر
 بر جمعیتی تشکیل ایدن انسانلر آرقداشجه ، بولداشجه برابر ایشله یوب
 کندیلری ایچین استحصالده بولنورلرسه او وقت نه ماکنلر ونه ده خام
 ماده لر سرمایه اولماز ؛ چونکه بو ماکنلر ، خام ماده لر وسأرده بر اووج
 زنکین ایچین منفعتلر حاصل ایدن واسطه لر اولمقدن اوزا قدرلر . یعنی مثلا
 ماکنلر ، سرمایه دارک ملک خصوصیتی اولدقلری ؛ اجرت ایشی استثمار
 ونهایت فضلا قیمت حاصل ایتک ایچین قوللانیلدقلری زمان سرمایه
 اولورلر . بو قیمتک شکلکی نه اولورسه اولسون بونک اهمیتی بو قدر :
 بوقیمت سرمایه دارک استحصال واسطه لری و ایش قوتی صابین
 الماسنه یارایان معدنی و یا کاغذ پارا اوله بیلیر . یا خود بوقیمت ایشجیلرک
 ایشله مهسنه یارایان ماکنلر و یا اتمعه اعمالنه یارایان خام ماده لر و یا خود
 بالآخره صابیه جق مصنوع مواد ، یعنی اتمعه شکلنده اوله بیلیر .
 اگر بوقیمت ، فضلا قیمت استحصاله خدمت ایدیورسه سرمایه در .
 عمومته سرمایه ، اورتوسنی ، خارجی شکلنی دائما ده کیشدیریر .
 بو تحولک نه صورتله وقوع بولمده اولدیغنی کوزدن کچیره لم :

۱- بر سرمایه دار داها ایش قوتی واستحصال واسطه لری صائین آلامشدر. فقط آرزو ایدیسورکه ایشچی طوتسون؛ ما کنه لر، بزنجی نوع خام مواد وبول بول کوموز آلسین. شیعیلیک آئنده یازادن باشقا بر شی ده یوق. ایشته بوراده سرمایه بازار اورتوسنه یوزونمش اوله رق کورولمکده در.

۲- بوپارا ایله سرمایه دار بازاره چیقار (طبیعی کنیدی ده کیل؛ بو ایشی ایچین تلفون، تلغراف وار. بوراده وسائط استحصالیه وایش قوتی صائین آلینیر. فابریقای فابریقایه پاراسز دوز، فقط بازار برینه ایشجیلری، ما کنه لری، خام ماده لر و محروقاتی واردر. شیعیلی بوتون بو صایدقلمزک هیچ بریسی بو دقیقه دن اعتباراً تجارت مالی، امتعه ده کیلدر؛ چونکه تکرار صائیلمایه جقلدر. پارا وسائط استحصالیه ایله ایش قوتنه تحول ایتدی. پارا اورتوسی آتیلمشدر؛ بوراده سرمایه صنایع سرمایه شکلنه کیرمشدر.

بوندن صوکر ایش باشلار. ما کنه لر حرکت کایر، چرخلر دوز، اارکک وقادین ایشجیلر قان تر ایچنده ایشلرلر، ما کنه لر کهنه لشر، خام ماده لر صرف ایدیلر وایش قوتی صرف اولونور.

۳- صوکر بوتون خام ماده لر، به تن کهنه لشن ما کنه اقسامی وایشی یاپان ایش قوتی یاواش یاواش امتعه، تجارت مالنه تحول ایدرلر. بوراده فابریقا مالز مه سنک اشیالق اورتوسی، سرمایه دن تکرار قالفار و سرمایه بر تجارت مالی بیغینی اوله رق کورولور. بو امتعه شکلنده کی سرمایه در. اما بو استحصال دن صوکر سرمایه بالکز شکلنی ده کیشدیر مکله

قلمادی. قیمتی اعتباریله بو بودی؛ زیرا استحصالك وقوع بولدیغی عدت ظرفده «فضله قیمت» قادر چوخالدی.

۴- سرمایه دار بو ماللری کنیدی ایچین اعمال ایتدیرمز؛ بازار ایچین، صائیش ایچین یایدیرر. آنبارینه بیغیلان صائیلمایدر. سرمایه دار بازاره اولا آلیجی اوله رق کیتمشدی؛ شیعیلی ایسه صائیحی اوله رق کیتیلدر. بدایتده آئنده پاراسی واردی. وامتعه (ایش واسطه لری) آلمق ایستیوردی. شیعیلی ایسه بالعکس آئنده مالی وار وپارا آلمق ایستور. امتعه سی سائیلبرسه سرمایه نک شکلی تکرار امتعه شکلندن پارا شکلنه کچر. بالکز سرمایه دارک شیعیلی آلدیغی بارانک مقداری، اولجه بر دیکی مقدار دن فرقلیدر؛ زیرا شیعیلی، بوتون فضله قیمتک بالغ اولدیغی مقدار مجموعی قادر چوق و بو یو کدر.

سرمایه نک حرکتی بو قادرله بیتمش اولماز. بو یون سرمایه تکرار حرکتنه سوق ایدیلر و تکرار فضله قیمتک بو یوک بر مقداری سرمایه قونور. اوده تکرار بر دور یاپار، منفعت کتیرر بو صورته و سرمایه بر قارطوبی کبی متماً دیاً دوزوهر دنوشنده دائماً چوغالان فضله قیمتک ده بو یوک بر مقداری، اوزرنده یایشوب قالیر. یعنی قاپیتاللیست استصالحی بو یورو دائماً توسع ایدر.

سرمایه بو صورته ایشچی صنفدن فضله قیمتی چکدرک هر طرفه یایلیر. سرعتله بو یومسی ده سرمایه لرک خصوصی خاصه لرندن در. اولجه ده بر صنف دیگر بر صنف طرفدن استتار ایدیلردی. بالفرض قرون وسطینک کوله لک دورلرندن بر چفتلک صاحبی، یا خود بر اسیر صاحبی کوز او کنه کتیره لم. بونلر کوله لرینک، یا خود اسیرلرینک آرقه لرنده

کیزه لرلردی . بو کوله لرک زحمت چکهرک استحصال ایتدکاری هر شی
 یادوغرودن دوغرویه صاحبلری طرفدن یاخود بو افندیلرک اطرافنی
 آلان بر سورو دالقاووق وکاسه اینسلر طرفدن ، بینیر ، ایچیلیر ،
 کیلییر وکیف ایدیلیردی . اوزمانلر امتعه اقتصادی بک ضعیف ایدی ؛
 صانه جق یریوقدی . شاید کوله لر داغلاز قادارا کین ، ات ، بالق واخل ..
 استحصال ایتمه اجبار ایدیلسه لردی ، بوتون بونلر چورودی . اودورده
 استحصال بکک و او ناکلرینک احتیاجلرینی کیده ره جک قادار یاییلیردی .
 فقط بو حال قاپیتالیزم دورنده بوسوتون باشقا دورلودر . قاپیتالیزمده
 احتیاجلری دفع ایتمه ایچین ده کیل ، منفعت ایچین استحصال ایدیلیر . بوراده
 امتعه صانیلق و منفعتلر طوبیلامق ایچین اعمال ایدیلیر و منفعت نه قادار
 چوق اولورسه او قدر ایدر . قاپیتالیزم صنفنک منفعت ایچین چیلغینجه
 دیدینه لری هپ بوندن در . بو حرصه ، بو طمععه هیچ بر حدود تصور
 ایدینه مز ؛ او سرمایه دارلق استحصالنک محوری ، اک جانی قوه
 محرک سیدر .

۷ — سرمایه دارلر حکومتی . قاپیتالیزم جمعیتی ، بو قاریده کورد .
 یکنمز وجهله ایشجی صنفنک استثماری اوزرینه قورولمشدر . انسانلرک
 کو چوجک بر غروبی هر شیئه حا کدر ؛ ایشجیلرک اکثریتنک هیچ
 بر شیلری یوقدر . سرمایه دارلر امر ایدرلر ؛ ایشجیلر اطاعت ایدرلر .
 قاپیتالیزم صوبارلر ، ایشجیلر صوبولورلر . سرمایه دارلق عالمنک بوتون
 اهمیتی ده بو مرتتمز استثماری کوندن کونه توسیع ایتمه سنده در .
 سرمایه دارلق استحصالی فضله قیمت دوغوران بر مؤثر ماکنه در .
 ناصل اولیورده بویله ماکنه ایشاه مکده دوام ایدیور ؛ ایشجیلر بو معاملیه
 ناصیل رضا کوستریورلر ؟

بو سؤاله یکندن جواب ویرمک مشکلدز . صورت عمومیه ده ایکی
 سبب کوستریله بیلیر : اولاً بورژووازی صنفنک تشکیلات آلتنه کیرمش
 بولونماسی و هر قوتک بوصنف آلتده بولونماسی ؛ ثانیاً ایشجیلرک باشلرنده
 بولانلرک اکثریا بورژووازینک آلتده بولونماسی .

بورژووازینک اک امین واسطه سی حکومت تشکیلاتیدر . بوتون
 قاپیتالیزم مملکتلرده حکومت سرمایه صاحبلرینک بر اتفاقی ، بر
 برلکیدر . هر هانکی حکومتی کوز او کندن کچیره ک ناظرلر ، یوکسک
 مأمورلر ، مبعوثلر هر زده عینی سرمایه دارلر ، چفتک اصحابی ، مؤسسه
 صاحبلری بانکرلر وصادق وایی معاش آلان و قورقودن ده کیل ،
 بیاهرک بونلره خدمت ایده نلردر .

بوتون مملکتی قاپالیان و اونی آلرنده بولوندیران بورژووازی به
 منسوب و بونلره مائل اشخاصک اتفاقه حکومت ده نیر . بو تشکیلاتنک
 ایکی مقصدی واردر : عملیهی دائرة اطاعتده بولندیرازق ایشجی صنفندن
 فضله قیمت قازانمی تحت امنیته آلمق ؛ مائل تشکیلاتلره (دیگر بورژووا
 حکومتلر) آلان فضله قیمتک تقسیمی دولایسیله مجادله ایتک .

بونلره قازشی شو طرزده اعتراض ایدیله بیلیر :

دیورسکنز ، که حکومت تماماً سرمایه دارلرک منفعتلری اساسی
 اوزرینه استناد ایدر . فقط باقیکنز ؛ سرمایه دار مملکتلرک هپسنده
 فابریقا قانونلری یاییلیور . چوجقلری چالیشدیرمق یا تماماً منع ایدیلور ،
 و یاخود تحدید اولونیور . ایش مدتک اسکینسه نظراً قیصالدیلور .
 بالفرض ایکنجی و یاهلم دورنده آلمانیده عمللر سیغورطه ایدیلیورلردی .
 سرمایه دار مملکتلرک هپسنده ایشجیلرک استفاده ایتدکاری شمند و فرلر
 یاییلیور . شهرلرده صوبوللری انشا اولونیور ، قاللر اچیلیور . بوتون بونلر

هر کس ایچین دره سرمایه دارلرک حاکم اولدینی حکومتلرده ، فابریقالره
عابد قانونلره رعایت ایلمدیکی تقدیرده فابریقاجی ده جزالاندیریلیر .

فقط بو کبی اعتراضلر دوغرو ده کیلدر . شبهه سنر بعضاً بورزوو آ
حکومتلری ایشجی صنی ایچین فایدالی اولان قانونلر و نظاملر چیقاریر .

فقط بوالذات بورزوو آزیسک اوز منفعتی ایچین یاییلیر . مثلاً شمنندوفرلر
مثالی آلام . شمنندوفرلره ایشجیلرده کیدوب کلیرلر وده میر یوللار

ایشجیلرده فایدالیر . فقط بوشمندوفرلر ایشجیلر ایچین یاییلماز .
تجارلره ، فابریقاجیلره ماللرینی ، حموله لرینی نقل ، عسکری قطعه لر سوق

ایتمک ، ایشجیلر کتیرمک وایخ .. ایچین شمندوفرلر لازمدر . سرمایه یه
ده میر یوللری لازمدر ؛ اوللری یاپارکن یالکتر کندی منفعتلرینی کوز

اوکنده بولندیریر . ده میر یوللری ایشجیلر ایچین ده فایدالیر . فقط
بونک ایچین یاییلماز . شهرلرک تمیزلنه (تنظیفات) ایشلرینی ، خسته

خانه لری ده بر کوزدن کچیردم . بورزوو آ اداره سی ایشجی محله لری
ایچین ده اوغراشیر . فقط شهرلرک مرکزنده کی بورزوو آزی محله لرینه

نظراً ایشجی محله لری بیسلاک ، سوپروتی بیغینلری و خسته لقلره دولودر .
مع مافیله نه ده اولسه ، ینه ، بورزوو آزی برشی یاییور . نه ایچین ؛ چونکه

بو یله یایماسه . خسته لقلر و ساری مرضلر بوتون قابلا یه حق و بورزوو آزی ده
ایشجیلره برابر بو ته لکه لره معروض قالا جقدر .

دیگر بر مثال : صوک ربیع عصرده فرانسه ده ایشجیلر بورزوو آزی دن
چو حق دوغومنی صنی صورتده تحدید ایتمکی اوکره ندیلر : یاهیچ

چو حق دوغور تولیور ، یا خود ایکیدن فضله سنه میدان ویریلیور . ایشجیلر
ایزاسنده کی احتیاج و سفالت او قادار بو یو کدرکه قالا بالی برعانه کچندیرمک

یایک مشکل ویا همان همان غیر قابلدر . بونک نتیجه سی فرانسه نفوس
عمومیه سنک همان هیج یوکسلمه سی اولدی . فرانسه بورزوو آزی سی

عسکر آزلنه اوغرادی . فریاده باشلادی : « مات نحو اولیور ،
آمانلر بزدن سریع چوغالیورلر ، اولرک داهافضله عسکری اوله جق ! » .

شونی ده سویله یلم ، که عسکره کلنلرده سنه دن سنه یه قیمتلرینی قایب
ایدیورلردی : قیسه بویلو ، ضعیف کوکسلی و کوتجسز قوتسز ایدیلر .

بردنبره بورزوو آزی « سخی » اولدی : بالذات کندیبی ایشجی صنفک
حالی آیلشدیرمک ایچین اوغراشمغه باشلادی . بوضورتله ایشجیلر

بر آزی ایلشه جکلر و فضله چو جق دنپسایه کتیره جکلردی . زیرا ،
طاووق کسلیلرسه آرتق یومورطلاماز !

بومثاللرک هپسنده بورزوو آزی ایشجیلر ایچین فایدالی اولان تدبیرلره .
بوسل ایدیور . بونکله برابر ینه کندی منفعتلرینی تعقیب ایدیور .

فقط ایشجیلر ایچین فایدالی اولان بو تدبیرلرک ایشجیلرک تضییقله
قبول ایدیلدیکی زمانلرده واردیر . « فابریقا قانونلری » کبی قانونلر

هر طرفده آنجاق بوضورتله قبول ایتدیریلشدر . انکلتزده ایلك ایش
مدنک آزالدیلماسی - کونده ۱۰ ساعته - بوضورتله اولمشدر . ایشجیلرک

معارضلری بو کبی حاللرده شویله حسابلارلر : « یارین ایکی مثالی ویرمکدن
وباشمی ده ته لکه به قویمقدن ایسه بو کون قبول ایتمک داهاییدر » .

قاپتالیست حکومتی بورزوو آزیسک یالکترک بویوک واک قوتلی
برتشکیلاتی ده کیلدر ، عینی زمانده بر چوق شعبه لری احتوا ایدن

و بو شعبه لرله ملکیتک هر طرفه آلی یتیشنک مغلق ، اک قاریشیق
برتشکیلاتیدر .

قائیتالیست دولت لک ای اجراء واسطه لری اردو، پولیس و ژاندارمه، حبس خانہ لری و محکمہ لری و بونلرک معاون بی نہایہ عضولر یدر .

قائیتالیزمک بو مادی و سائطندن باشقہ معنوی و سائطقی بالخاصہ اوج نقطہ دہ طویلا یہ بیلیرز : مکتب ، معبد ، مطبوعات ...

۸ - قائیتالیست نظام اجتماعینمہ تضاد لر . شیمدی بورژووا ، قائیتالیست جمعیتک ایی تاسیس ایدیلوب ایدیلہ ذیکنی تدقیق اچمک لازمدر . هرشی ، بوتون پارچہ لری بر برینه ایجہ اویغون اولدینی ، تطابق ایتدیکنی زمان ایی و صاعلام اولور . بر ساعت ما کتہ سی آلمہ بو ساعت آنجا ق بر چرخنی دیگر بر چرخہ ، بردیشی دیگر بردیشہ اویغون اولدینی زمان دوغرو و بورولمق سزین ایشلر .

شیمدی سرمایہ دار جمعیتی کوزدن کچرہ لم : قولایلقہ کورده چکیز ، کہ قائیتالیست جمعیتی ظاہراً کوزوندیکی کی قوتلی و صاعلام بنا ایدیلہ شدہ ؛ بالعکس نک بو بوک تضاد لر و جاتلاق لر عرض ایتمکده در . هر شیدن اول قائیتالیزمده تشکیلات آتہ آتمش ، اورغانیزہ ایدیش بر استحصال و توزیع محصولات یوقدر ، بلکه بر « استحصال آنا رشیسی » ، بر استحصال هر ج و مرچی واردز . بو نہ دیمکدز ؟ یعنی هر سرمایہ دار منشبت (یا خود هر قائیتالیست لر لکی) دیگر لر ندن آیری ، باشلی باشہ اتمہ اعمال ایدر . کندیشہ نہ قادر ونہ لازم اولدینی حساب ایدن بوتون جمعیت دہ کیلر . بالعکس قاریقچیلر شادہ جہ داها فضلہ منفعت آله بیلیمکی ور قیلربی بازار دہ مغلوب ایدہ بیلیمکی حساب ایدرک استحصال ایدنیر لر . بو سنبله بعضاً فضلہ اتمہ استحصال ایدیلر (طیبی حربدن اول) . بو تقدیر دہ بوامتہ هیچ بریرہ صایلوب کوندریہ مز . (ایشجیلر

صاتین آلاماز لر : کافی پارالری یوقدر) صوکر ا بر بحران باشلار : قاریقار قابادیلر ، ایشجیلر سو قافلرہ آتیلر . استحصال آنا رشیسی کندیشہ برابر بازار دہ مجادلہ یی دہ بر لکدہ کتیر بر . هر کس دیگرینک آلدن (آلیجی بی) قایمق ، اونلری کندی طرفہ چکمک و بازارہ خاکم اولمق ایستر . بو مجادلہ مختلف شکلر ، مختلف طرز لر آلیر . ایکی قاریقاجی زمزمشک کندی آرا لرنده مجادلہ سنبله باشلار و بوتون جهان دہ کی بازار لک تقسیمی ایچین قائیتالیست دولت لک جهان خربیلہ بستر . بویالکز قائیتالیست جمعیتی اقسامک رابطہ سز لنی نتیجہ سنی ویرمز ؛ بلکه او اقسامک دوغرو دن دوغرو یہ چارپشمہ سہ منجر اولور .

شو حالده قائیتالیزمک بوزوقلغک برنجی سبی ، بحران لر ، رقابت و حربلرہ تظاهر ایدن استحصال آنا رشیسندہ در . قائیتالیست جمعیتک بوزوقلغک ایکنجی سبی ، صنی قورولوشندہ در . قائیتالیست جمعیت بر دہ کیل در ، ایکی جمعیتہ آیریشدر : قائیتالیست لر ، ایشجیلر و یوقسولر . بونلر بر بریہ دائمی ، آردہ سی بولونماز و اصلا نہایت بولماز بر عداوت و مجادلہ حالندہ در لر . بو عداوتک شکل و صورتی صنف مجادلہ سی در . بورادہ دہ کوریورز ، کہ قائیتالیست جمعیتک مختلف قسملری یالکز بر برینه اویغون ، مطابق اولماقلہ قالمیور ، بالعکس صوکی کلز تضاد لر ایچندہ بولونیور لر .

قائیتالیزم انحلال ایدہ چکمیدر ، اتمہ یہ چکمیدر ؟ بو سوآلک جوابی شوکا باغلیدر : قائیتالیزمک زمانہ یابدینی تکاملنی تدقیق ایدر و بوزوقلغک کوندن کونہ آزالدینی کورورسہ ک اوزون عمری ایچین بر « یاشا ! » دی یہ بیلیرز ؛ فقط بالعکس قائیتالیست جمعیتک اقسامک زمانہ غیر قابل

ازاله بر صورتده کیتدکه چوقالان بر شدت وقوتله بر بویه چار پشیدنی
 و بو جمعیتده کی چاتلاقلرک اوکنه کچله مهجک صورتده بر اوچورومه
 تحول ایتدیکنی کورورسهک کندیسنه بر « رحمت » اوقویه بیلیرز .
 شو حالده قایتالیزمک تکاملی مسئلهسی تدقیق ایدیلک لازمدیر .
 برنجی باب ایچین ادبیات : آ . بوغدانوف : « مختصر علم اقتصاد »
 « ق . قلاتسکی : « قارل مارکسلک اقتصادی تعلیمی » - ق . قلاتسکی
 « یورفوریت پروغرامی » - فی . بنفلس : « عائله ، خصوصی ملکیت
 و دولتک میثقی » - فی . بنفلس : « خیالین علمه » .

قایتالیست نظام اجتماعیسنک تکاملی

۹ - کوچوک و بویوک ایشلمه آره سنده مجادله . ۱۰ - پروله تاربانک
 متبوعیتی ، اجتباط اردوسی ، قادین و چوقق ایشی . ۱۱ - استحصال
 آنارشیمی ، رقابت ، بحرانلر . ۱۲ - قایتالیزمک تکاملی وصفلر ، صنف
 تضادلرینک شدتلمسی . ۱۳ - سرمایه نك تکائف و ترکیزی سوسیالیزمک
 شرائطندن .

۹ - کوپوک و بویوک ایشلمه آره سنده مجادله (شخصی ایش
 ملکیتی ابله قایتالیست ایشسر ملکیتی آره سنده) .

آ) صنایعده کوچوک و بویوک ایشلمه آره سنده مجادله - بعضاً
 ایچنده اون بیکلرجه ایشچی چالیشان ، فوق العاده بویوک و کوزمل
 ماکنه لری بولونان فابریقلر اولدن بری موجودده ده کلدی . بونلر
 یاواش یاواش وجوده کلشله وهان کاملاً محو اولان آل ایشچیلکی ابله
 کوچوک صنایعدن آرتیه قالمش اولانلرندن بویومشدرلر . بونک نه ایچین
 بویله اولدیغنی آکلامق ایچون هرشیدن اول خصوصی ملکیت وامتنه
 اقتصادنده آلجیلر ایچین مجادله نك ، یعنی رقابتک غیر قابل اجتناب
 اولدیغنی کوز اوکنده بولندیرمق لازمدیر . بو مجادله ده کیم مظفر
 اولور؟ ایچی نی کندیسنی ایچین قازانابیلن و بومشتری نی کندی رقیبیرینک
 (مخاصم) آلدن آلابیلن . فقط بر آلچی نی آنحاق امتعه یی دها
 اوجوز صائمه قله قازانغی قابلدر [*] عیجا دها پک اوجوز فیاتلرله کیم

[*] بورادو هریدن اولکی حال موضوع یخندر . هریدن سوکرا صایچی
 آلچینک آرقه سیندن ده کیل ، بالعمکس آلچی صایچینک آرقه سیندن قوشار .

صانایلیر؟ ایشته هر شیدن اول بوسؤاله جواب ویرنك لازمدر . آشکاردر، که داها بویوک فابریقاجی کوچوک فابریقاجی و آلایشیجیندن زیاده اوجوز صانایلیر . زیرا متاع اوکا داها اوجوزه مال اولور . بویوک ایشتمه نك بوراده اوتنه کنه نظر آبر چوق محسنانی وفایدلری و اؤدور . هر شیدن اول ، بالخاصه قاییتالیست متشیت، داها اونی ماکنه لر وضع ایله جک ، داها اونی آلتلر و داها اونی تأسیسات قوللانه بیله جک بر وضعیتهدر . آلایشیجیسی و کوچوک صنعتکار زحمت و ضرورته کچینور؛ او آل ایله اداره ایدیلن ماکنه لرله ایشیلور؛ بویوک، کوزمل ماکنه لری دوشونه لور؛ چونکه پازاسی ، وسائلی یوقدر . کوچوک قاییتالیستده اکی ماکنه لری قوللانه بیله جک وضعیتده کیلدر . دیمک اولیورکه ایشتمه نه قدر بویوک اولورسه [نه قیق] ده او قدر مکمل، ایش اونسبتده محصولدار اولور، و متاعک، مالک هر پارچه سی ده متشیت او قدر اوجوزه مال اولور .

تختی آمریکا و آلمانیا نك بویوک فابریقا لرنده هر فابریقنك کندی فی لابور اتو آرلری و اؤدور . بو لابور اتو آرلرده آردی آراسی کسيلمکسزین بی اصلاحات اختراع لری یاپیلیر و بوسورتله فن استحصال ایله بر اشدیریلیر . بو اختراع لر او مؤسسهرلک اسراریدرو پالکیز اولور بوندن استفاده ایدر لر . کوچوک آل ایشی طرز استحصالنده ، هر هانکی بر متاع باشلانمچدن نهایته قادر عینی بر ایشی طرفندن اعمال ایدیلیر . ماکنه ایشتنه و چوق ایشیلر اولدینی زمان بری یالکیز بر قسمی ، دیگر ی باشقه بر پارچه سی، اوجونجی بری بر اوجونجی قسمی و ایلخ .. یایار . بوراده ایش چوق داها سرعتی کیده ر . (بوکا «تقسیم مساعی» ، یاخود «ایش پولوی» ده نیر) . بونک نه کی فایدلری، نه کی محسنانی اولدینی ۱۹۰۸ ده یاپیلان بر آسریقا ایستایستیندن آکلامق قابلدیر . ۱۰ صابان اعمالی ایچین آل ایشی ایله اعمالنده ایکی ایشی جالیمش و بونلر ۱۱ مختلف ایش گورمشلر ، ۱۱۸۰ ساعت ایشله مشلر و ۵۰۰ دولار آلتلر . عینی شی ماکنه ایله اعمال ایدیلدیکی زمان

۵۲ ایشی (ایشی نه قادر چوق اولورسه ایشده او قادر چوق مختلف اولور) جالیمش ۹۷ مختلف ایش گورمشلر ، ۳۷ ساعت ۲۸ دقیقه ایشله بهرک ۷،۹ دولار آلتلر . (بالنتیجه اوتنه کسيلمه قیاس ایدیله میه جک قادر آز زمان صرف ایدیلش و بک اوجوزه مال اولمدر) ۱۰۰ بارجه ساعت چرخنی اعمالنده ؛ آل ایشتنه : ۱۴ ایشی ، ۴۵۳ مختلف ایش ، ۳۰۱۸۶۶ ایش ساعتی ، ۸۰۸۲۲ دولار . ماکنه ایله ۱۰ ایشی ، ۱۰۸۸ مختلف ایش ، ۸۳۴۳ ایش ساعتی ، ۱۷۹۹ دولار . ۵۰۰ یاردالق و مرهبلره تقسیم ایدیلش قاش اعمالی : آل ایشی : ۱۳ ایشی ، ۱۹ عملیه (مختلف ایش) ۷۵۳۴ ایش ساعتی ، ۱۳۵۶ دولار . ماکنه ایله ۱۲۵۲ ایشی ، ۴۳ عملیه ، ۸۴ ایش ساعتی ، ۶۸۱ دولار . بو خصوصده داها بر چوق مثالر سوبله نه بیلیر . بوندن باشقا بر چوق استحصال شعباتی ، لو قوموتیفلر انشاسی ، زرهلیر و معادن گی یالکیز بویوک ته قیقله ایشله نه بیلن شعبه لر کوچوک متشیتلرله آل ایشیلرینه قطعاً غیر مساعددر . بویوک ایشتمه هر طرفده قازانیر : بنالر، ماکنه لر و خام ماده لرده ایشیقده ، تسخین و ایش قوتلرنده ، آرتیق لری قیمتاندیرمه ده و ایلخ .. فرض ایدیکیز، که بیک دانه کوچوک اعمالا تخانه و بوتون بویوک اعمالا-تخانه لرک هپسی قادر استحصال ایدن بر بویوک فابریقا وار؛ بر بویوک بنا یایمق بیک دانه کوچوک یایمقدن قولایدیر . خام ماده لر بیک اعمالا-تخانه ده فضلده صرف ایدیله جکدر . (چونکه محو اوله جق ، غیر قابل استعمال برحاله کیره جک و اسراف ایدیله جک در) ؛ بویوک بر فابریقای ایشیقلا ندیرمق و ایصتمق ، بیک کوچوک قولبه دن قولایدیر؛ ترتیب ایتمک ، تمیزلهمک ، محافظه و نظارت آلتنده بولندیرمق ، اصلاح و تعمیر و ایلخ .. ده چوق داها قولایدیر . خلاصه بویوک مؤسسه و ایشتمه ده هر ساحه ده « نه قونومی » کله سیله افاده ایدیلن اقتصاد یاپیلیر . خام ماده لر و دیگر استحصال ایچین لزومی دیگر مواد صابن آلمسندده بویوک ایشتمه داها فائق وفایدلیدر . طوبدن آلیشده هم داها اوجوز، هم ده اونی جنس

متاع آلتیر . بوندن باشقا بویوک فاتیقاجی بازارى داها آنى طایر؛
 اوزرده وناصل داها اوجوز صاتین آله جنى بیلیر . کوچوک ایشلمه
 صایتش دده ضررده وکریده در . بویوک متشبت یالکز زرده داها
 بهالی صاتیلاجنى بیلمکله قالماز (بونک ایچین سیاح آزانلر قوللانیر ،
 بوتون امتعه ظلملری خبرلرینک کلدیکی بورسه ایله مناسبتده بولونور ،
 همان بوتون جهان ایله مناسبتی واردر)؛ بوندن ماعدا اوزون زمان ده
 بکله به بیلیر . فرضا امتعه سنه ویریلن فیاتلر پک دون اولورسه فیاتلرک
 شکرار یوکسه چکی زمانى بکله بهرک بوامتعه یی ده بولورده بکله به بیلیر .
 بونی کوچوک برصنکار یاپاماز . اوصاندیفی ایله یاشار . متاعی صاندیعی ،
 آلدیفی بازارى درحال حیاتی ایچین صرفه باشلار ؛ فضله اوله رق
 اوکا برشی قالماز . بوسبيله نه صورتله اولورسه اولسون صاتمعه مجبوردر ،
 یوقسه آچلقدن اولور . آشکاردر ، که بوکبی شرائط آتنده پک
 چوق زحمت چکر .

نهایت بویوک ایشلمه نك (قره دی-اعتبار) ایشنده ده دیکر برافاتیقی
 وقایداسی واردر . بویوک متشبتک مستعجلاً پارایه احتیاجی اولسه ،
 او بو پارهی هر وقت بوله بیلیر . « آمین بر فیرمایه » هر باقیه ، هم ده
 اوجوز فائضلرله ، اقراض یاپار . کوچوک سرمایه داره ایسه بالفکس
 کیمسه امنیت ایتمز . ایسه بیله اوندن انصافسز وحتکرانه یوکسک
 فائضلرایستز . بو صورتله کوچوک متشبتلر قولایجه محتکرلرک بچمه سنه
 دوشرلر .

بویوک اقتصادک بوتون بو فایدلری بزه کوچوک استحصالک
 نه ایچین برقایبتالیست جمعیتده غیرقابل اجتناب برصورتده محو اولدیفنی
 ایضاح ایدیور . بویوک سرمایه دیکرینی آزه ، محو ایدر ، بو کوچوک

سرمایه نك صاحبینی بر بولورده ، برصنسازی به قلب ایدر . طبیعی
 کوچوک صنعتکار کندینی حیاته باعلامنه چالیشمیر ، بوتون قوتلری
 بر آرایه طوبیلامق هنوزینه مجاذله ایدر ، بالذات ایشلر وایشجیلرینی ،
 عالیسی افرادینی قدرتلرندن فضله چالیشمغه انجبار ایدر ؛ فقط نهایت
 موقعی بویوک سرمایه به ترکه مضطر در . اکثریا ظاهرأ مستقل کورون
 بر صنعتکارله فارسیلانندیقمزی ظن ایدرز . حالبوکه حقیقتده برصنکارلر
 بویوک قایبتالیستلره تابع اولوب اونلر ایچین چالیشمقده واونلر سز
 بر آدیم آناماقده درلر . کوچوک متشبت اکثریا مراجمه چیلرک اسیریدر ؛
 کوچک ایشلمه اصحابنک استقلالى یالکز ظاهریدر ، چونکه اونلر یالکز
 یوقان نه میجیلر ایچین ایشلر وچالیشیرلر . گاه امتعه سنی بردن صاتین
 آلان صاتیچنک ، گاه مالئی صاتیلمغه ویردیکی مغازه لرک اسیریدر . یالکز
 ظاهرأ مستقل کورونوز ؛ فقط حقیقتده سرمایه دار مؤسسه لرک بر
 اجرت ایشجیسی حاله انقلاب ایتمشدر . بعضاً قایبتالیستک بو کوچوک
 ایشلمه اربانه نغم فاده لر و آلتلر ویردیکی ده واقع اولور . بوراده
 کورولبور ، که کوچوک ایش صاحبلى سرمایه نك بر عادی بیکی ،
 برر بسیط علاوه وضمیمه لری حاله کیره لر . سرمایه نك بویوندوروغی
 آلتنه کیرمه نك دیکر صورتلری ده واردر . بویوک مؤسسه لر اطرافنده
 اکثریا کوچوک تعمیر خانلر قورولور . بونلر او قاربیرقا ماکنه سنه
 بر ویداجندن ، او قاربیرسانک برر پارچه جغندن باشقا برشی ده کیلدر .
 بوراده ده بو کوچوک مؤسسه لر ظاهرأ مستقلدرلر . بعضاً افلاس و محو
 ایستدیریلن کوچوک صنعتکارلرک ، کوچوک آل ایشجیلرینک ، او
 ایشجیلرینک ، تجارک و کوچوک سرمایه دارلرک بر استحصال و تجارت

شعبه سندن بويوك سرمايه نك اوقادار قوتلى وقدرتلى اولمادىقى دىكر
 برينه بچكارلىنى كورمك قابلدرد. بوسورتله افلاس ايدن بالخاصه كوچوك
 صنعتكارلر اكثرىا كوچوك نىجار وسوقاق صايچىسى والى . اولورلر .
 بوسورتله بويوك سرمايه ، كوچوك استحصالى هر يرده اديم اديم
 تعقيب ايدردك محوايمكده در. ايشته بويلاجه، بيكرجه، حتى بعضاً
 اون بيكرجه ايشجيلرى اولان بويوك مؤسسeler ميدانه كليور. بويوك
 سرمايه جهان حاكمى اوليور . شخصى ايش ملكيتى اورته دن قالميور
 واونك برينه بويوك قايتاليست ملكيتى كچيور .

كوچوك ايشلتمه نك محوبنه مثال اوله رق روسيه ده كي او ايشجيلرى
 كوستره بيليرز بونلردن بعضيلرى كندى خام ماده لريله ايشيلورلر . (كوركى،
 سبت اوزوجيلرى والىخ. كى) وهرگنه ساتيورلردى . سوكر ا ايشيلر معين
 بر سرمايه دار (يالكيز بر كيشى) ايچين ايشلتمه باشلاديلر (موسقووا شابقه.
 جيلرى، اوبونچاقى و فبرجه يايجيلرى والىخ. كى) . سوكر ا بونلر كنديلرينه
 ايش ويره نلردن ابتدائى ماده لر آليرلردى . بوسورتله ده قطعياً اسارته كيره زلردى .
 (پاولووسق كليدجى لريله بورما كينو ده بير جيلرى كى) نهايت ايش صاحبي،
 معمول پارچهلر اوزرندن تاديانه باشلار . (مثلا توه ر ميخجيلرى ، قيمي
 قونديره جيلرى، پاولوو يچ ايجيلرى كى) . آل ايله دو قوما دو قوجيلرده بويلا
 بر اساسارته كيرديلر . انكلتره ده جان چكىشدرمكده بولونان كوچوك ايشلتمه اوقادار
 آغيز بويوك آلتمده ايكلامكده در، كه « ترله نه سينته مى » عنوانى آلمده در .
 آلمان ياده كوچوك ايشلتمه نك مقدارى ۱۸۸۲ دن ۱۸۹۵ سنه سنه قادار يوزده
 ۸۰۶ نسبتنده تناقص ايله مش در . اورتا ايشلتمه لر (۵۰-۵ آره سنده ايشچىسى
 اولان) يوزده ۶۴،۹۱ نسبتنده چوغالش و بويوك ايشلتمه ده يوزده ۹۰ نسبتنده
 ترايد ايله مشدر . او وقتدن برى اورته ايشلتمه دن ده مهم مقدارى اورته دن
 قالديريلمشدر . روسيه ده ده فابريقا اوايشجيلرى هكندا سرعته اورته دن قالديرمشدر .
 روسيه نك لك مهم صنايعدن بريسي منسوجاندر (دوقوما جىلق) . باقوق صنايعنده
 فابريقا ايله او ايشلتمه كي تحولاتى مقايسه ايدر ايسه ك فابريقانك او ايشجيلرى
 نه سرعته بر طرف ايتديكى كوربرز :

سنه	مقدارى	فابريقاده چاليمان ايشجيلر ك	مقدارى	أوده چاليمان ايشجيلر ك
۱۸۶۶	۹۴,۵۶۶		۶۶,۱۷۸	
۱۸۷۹	۱۶۲,۶۹۱		۵۰,۱۵۲	
۱۸۹۴-۹۵	۲۴۲,۰۵۱		۲۰,۴۷۵	

۱۸۶۶ سنه سنده منسوجات فابريقارلنده چاليمان هر يوز ايشچى به ، ۷۰
 اوده چاليمان ايشچى اصابت ايدركن ، ۱۸۹۴-۹۵ سنه لرنده ، آنچاق
 ۸ كيشى اصابت ايمكده در . روسيه ده بويوك استحصال بويوك بر قوت وسرعته
 چوغالمشدر ؛ چونكه اجنبى سرمايه در حال بويوك مؤسسeler تاسيس ايمشدر .
 حتى ۱۹۰۲ سنه سنده همان همان بوتون صنايع ايشجيلرينك ياريسى (۴۰٪)
 بويوك ايشلتمه لرده چاليشيورلردى . ۱۹۰۳ سنه سنده اوروباي روسيه ده ايچنده
 (۱۰۰) دن فضله ايشچى ايشله ين فابريقارلر ، موجود بالعموم فابريقا
 واعمالا تخانه لرك يوزده ۱۷ سنى و بورالرده ايشله ين ايشجيلرده بوتون صنايع
 ايشجيلرينك يوزده ۷۶،۶ سنى تشكيل ايديورلردى .

بوتون ملكتلرده بويوك استحصالك ظفري وعاليتى دائماً كنديسى ايله
 برابر كوچوك اعمالات اربابنك آلا مى ده برابر كتير مشدر . بعضاً همان بوتون
 بر منطقه وصنعت شعبه سى تماماً محو اولور (مثلا آلمانك سيليزيا وهندستان
 دوقوما جيلرى) .
 ب) . زراعتده كوچوك و بويوك استحصالك مجادله سى : صنايعده
 كوچوك و بويوك ايشلتمه آره سنده كي عىنى مجادله ، زراعتده ده
 وقوع بولور . طبقى قايتاليستك كندى فابريقاسنى اداره ايتديكى كى ،
 قان نه ميچى ، اورته چفتيجى ، وزنكيين ، اشرف چفتيجيلرده فقير چفتيجيلر
 چفتيجى اوشاقلرى ايشله دير بوتون بونلر بويوك قايتاليستك صنايعنده ،
 اورته اعمالا تخانه صاحبلرنده ، آل ايشجيلر نده ، او واجرت ايشچى سنده
 اولديغك عيبندر . كويلر ده ده بويوك ملك ، كوچوك دن داها اى
 قورولمشدر .

بویوک - اراضی صاحبی کوزل ته قینق و تاسیدسات یاپه بیلیرلر. همان همان اکثریا زراعت ماکنه لری (الکتریق و بخار بولوقلری، حبوبات و اون بیجه آلاتی، ددمت باغلاچی آلتر، اکین و خارمان ماکنه لری) کوچوک چفتجیلره و کوبلوره مساعده والوریشلی ده کیلدر. بر کوچوک آل ایشی اعمالخانه سنه بک قیمتلی بر ماکنه پرلشدیرمه نك ناصل هیچ بر معناسی بوقسه (ذاتاً او ماکنه بی الملق ایچین باره سی اولمادیغی کبی مصرفی ده اصلا چیقارناماز) بر کوچوک چفتجی ده طبق اونک کبی بر بخارلی بوللوق آلاماز. اساساً بویوک بر بوللوق آلامنک ده هیچ بر معناسی اولماز. چونکه بویوک قدرتی و بویوک بر ماکنه نك مصرفی چیقارماسی ایچین چوق طوبراق لازمدر؛ بوقسه بر طابوق بیله بسله نه مین طوبراق پارچه جنی ده گیل ..

ماکنه و آلتردن تماماً استفاده ایده بیلیمک، طوبراغک چوقلغنه باغلیدر. آتله ایشله تیلن بر بوللوق اعظمی استفاده آنجا ۳۰ هکتار وسعتنده اولان اراضیده قابلدیر. بر تخم سرپه ماکنه سی، بیجم و خارمان ماکنه لرندن اعظمی استفاده بی تأمین ایچین ۷۰، بخارله ایشله بن خارمان ماکنه لری ایچین ۲۵۰، و بخارلی بولوقلر ایچین ده ۱۰۰۰ هکتار وسعتنده اراضی لازمدر. صوک زمانلرده طوبراق ایشلرنده الکتریق ماکنه لری قولانیلمغه باشلانمشدر؛ فقط بوماکنه لرده بالکز بویوک ایشلته لرده قولانیله بیلیر.

صولامه، باتاقلقلری قوروتما، فضله صویک آقسی ایچین تحت الارض بورولر وضع ایتمک صورتیه قوروتما، صحرا ده میربوللری انشاسی و بوکا مائل شیئلری همان بالکز بویوک اراضی صاحبی یاپه بیلیر. طبقی صنایعده اولدیغی کبی زراعتده ده بویوک ایشلته؛ ماکنه، مواد مستعمله، ایش قوتی، آیدینلاتما، ایصیتمه و الح .. ده اقتصاد ایدر. بویوک ایشلته ده هکتار باشنه داها آز حدودلر، قالین تحته و تحته ویا

چیت بویوک اصابت ایدر و بویوک آز اولدیغندن بونلرک آره سنه قاچاق تخمه ده داها آز قایب اولور.

بوندن باشقا بویوک اراضی صاحبی، متخصصی و معلم زراعتجیلری کندی اراضیسنده قوللانا بیلیر و بوسورتیه ایشلته سنه ده علمک بوتون قاعده لر و اصوللریله یاپه بیلیر.

تجارت و قره دی ایشلری ده صنایعده کی کیلدر. بویوک ایش صاحبی پازاری داها آبی بیلیر، بکله یه بیلیر، لازم اولان هر شی داها او جوز صاتین آلیر و داها بهالی صامانغی بیلیر. کوچوک متشبهه ایسه بالکز بر چاره قالیر: بوتون قوتلری بر آرایه طوپلایه رق مجادله ایتمک. کوچوک اراضی کندی وارلغنی، بالکز اوزون و چوق ایشله مک، ییمک کینیمک و الح .. کبی احتیاجلری قیصمق، خلاصه بک چوق ایشله مک و آز مصرف یاهماق صورتیه یاری آچ تمید ایتمکده در. کوچوک اراضی صاحبی قاییتالیزم حاکمیتی آتنده بالکز بوسورتیه یاشایه بیلیرلر. بو صنفک سفالتی ویرکیلرله تسریع ایدیلیر. قاییتالیست دونتی کوچوک اراضی به مدهش و معظم بریوک تحمیل ایدر: چارلق ویرکیلرینک کویولر ایچین نه دیمک اولدیغنی خاطر لایمق کافیدر «هر شی» صات، فقط ویرکیلری ویر ..»

صه رت عمومیه ده دینه بیلیر، که زراعتده، کوچوک استحصال، صنایعده کندن چوق فضله مقاومته قابلیتیدر. شهرلرده آل ایشجیلری و کوچوک متشبتلر سرعتله محو اولمقددرلر؛ کویلرده ایسه کویلی اقتصادای بوتون مملکتلرده داها صاعلام موجودیتلری محافظه ایدیبورلر. مع مافیه اکثریت بو قسمده ده دائماً فقیرلشمکده در؛ فقط او قادار کوزه چارچامقده در. بعضاً بر ایشلته، اراضیسنک مقدارینه

نظراً بویوکده کلدن ظن ایدیلیر؛ حالبوکه حقیقتده بویوک برایشتمه دره، بوکا بک چوق سرمایه قومشدر و بویوک برایشچی زمهره سی واردر .
 (بویوک شهر لر جوارنده کی باغچوانلق ده اولدینی کی) بعضاًده بالعکس تماماً مستقل کوچوک چفتجیلر قارشوسنده بولندیغمزی ظن ایدرز ؛ حالبوکه حقیقتده بونلرک همی همان اجرت ایشجیسی درلر ؛ بونلر یاقومشو چفتکلره خدمتکار و یا موسم ایشجیلری اوله رق کیردرلر (بو حال بالخاصه ماکدونیا ، تراکیا وغربی آنادولوده بک چوق منظورمن اولمشدر) و یاخود شهره کیده رک ایشجیلک ایدر لر . بوتون ملکتلر چفتجیلری آره سنده ده ال ایشجیلری و او ایشجیلری آره سنده ده وقوعه گلکده اولان حاللرک عینی وقوعه بولمقده در . بو چفتجیلرک کوچوک بر قسمی مراتجی و قان امیجی اولیورلر (یاواش یاواش املاک و ژروتلری تربید ایدن دکانجیلر و مراتجی جیلر) ؛ دیگر لر ی موجودیتلری محافظه ایدر لر ؛ یاخود بوسوتون افلاس ایدر ، محو اولورلر . اینکی و آتی صانارلر ، سوگرا طوبراق پارچه جنی ده آلدن چیقار ، قاب اولور ، آدم یا هر زمان قالمق اوزره شهره کیده در ، یاخود چفتکلرکده آغانک اوشاغی اولور . کوچک کویلی شیمیدده اجرت ایشجیسی اولور ؛ ایشجی طوتان قان امیجی - مراتجی ایسه اراضی صاحبی یاخود قایتالیست اولور .

بوصورتله زراعتده بر قسم اراضی ، مالزمه ماکنه و حیوانلر اک بویوک قایتالیست اراضی صاحب لردن کوچوک بر زمهره سنک آئنده بولور و میلیونلرجه ایشجیلر اونلر ایچین ایشلرلر ، میلیونلرجه چفتجیلر اونلر تابددرلر .

سرمایه نیک اک فضله ترقی و تکامل ایله دیکی آمریقا ده بر فابریقا ده اولدینی کی ایشلنیلن بویوک چفتکلر و اراضی واردر . طبق فابریقا ده کی بورالرده ده معین بر حصول استحصال ایدیلیر . اوله بویوک تارلار واردر ، که باغچه جیلکلرینه ، یاخود میوه آغاچلرینه تخصیص ایدیلشدر ؛ بوندن ماعدا تکثیر طیور (آوردک ، قاز ، طاوشان و الخ . .) ایچین خصوصی چفتکلر واردر ؛ بغدادی زراعتی یاپیلان محله ماکنه ایله ایشلنیر . بر چوق زراعی شعبه لر بک محدود آلدده طولانمشدر . بوصورتله مثلا بر « پیلیچ قرالی » (بر قایتالیست ، که همان بوتون پیلیچ استحصالی اونک آئنده در) ، بر « یومورط - قرالی » و الخ . . واردر .

۱۰ - برول تاربانک مشرعینی ، امنیت اوردوسی ، قاربه ره رهوه ایشی . - قایتالیزمده دائماً کیتدکجه بویون خلق کتله لر ی ، اجرت ایشجیسی حالنه کیره لر . سقالته دوشمش ال ایشجیلری ، او ایشجیلری ، چفتجیلر ، تجارلر ، برافلاسه اوغرامش اورته قایتالیستلر ، خلاصه بوتون سرمایه نیک ضربه سی آئنده قهره اوغرایانلر ، بروله تا صفرینه کیره لرلر . ژروتلر داها آز بر قاج قایتالیستک آله کچدکجه خلق کتله لر ی ده دائماً داها زیاده چوغالمق ، فضله لاشمق صورته تیله او قایتالیستلرک اجرت اسپرلری حالنه کیره لرلر .

متوسط طبقه و صنفلرک دائمی صورنده محو اولملری و افلاس ایله مللری سایه سنده ایشجیلرک عددی ، سرمایه لزومی اولاندن چوق فضله لاشیر بوصورتله ایشجی سرمایه به زنجیره لیر . ایشجی قایتالیست ایچین ایشله مکه ، قایتالیست ایچین چالیشمغه مجبوردر ؛ ایشجی سرمایه دار ایچین ایشله مک ایسته مزسه اونک برینه بوزلرجه سی بولنه بیله جکدر . فقط سرمایه به قارشلی اولان بومتبوعیت ، بالکنز یکی خلق کتله لرینک محو و افلاسیله ده گل ، دیگر صورتلرله ده تقویه ایدیلیر . سرمایه نیک ایشجی صنفی اوزرنده کی حاکمیتی ، سرمایه نیک فضله ایشجی بی ایشدن

چقارارق برکناره آتمسی وکندیسی ایچین بر احتیاط ایشیجی قوقی
 حاضر لامسیهده دائما بویومکندهدر . بوناصل اولیور ؟ شوصورتله :
 اولجه کورمشدک ، که هر فابریقاجی امتعهنی اوجوز مال ایتمهک ،
 مصرفلری تنقیص ایتمهک اوغراشیر . بوسبيله دائما یکی ماکنه لر کتیر دیلهرک
 ایشله دیلیر . بر ماکنه ایسه طبیعی ایشجینک برنی طوتار وایشجیلرک
 بر قسمنی لزومسز ، فضله برحاله قویار . یکی بر ماکنه کتیر تیلدیمی ،
 ایشجیلرک بر قسمی ایشدن چقاریه جق دیمکدر . فابریقاده ایشلهین
 ایشجیلر ، ایشزله دونرلر . یکی ماکنه لری ایسه کاه بو ، کاه تردیکر
 وکاه اوچونجی استحصال شعبه سنه هیچ دورمادن متبادیاً صوقولدیقلری
 ایچین آشکارددر، که قاپیتالیزمه ایشزلهک دائما موجود بوله جقددر .
 قاپیتالیت هر کسه ایش ویرمک ویاخود هر کسی امتعهدن نصیبه دار
 ایتمک ایچین اوغراشاز ؛ بلکه ممکن اولدیغی قادار چوق منفعت چیقارمه
 غیرت ایدر . بوندن آکلایشیلور، که سرمایه دار اسکسی قادار منفعت
 تأمین ایدمه بهرک اولان ایشجیلری اتمکسز بر اتمقدهدر .
 وحقیقه قاپیتالیت مملکتلرک هپسندده کورسیورز، که بویوک
 شهرلرده دائما چوق مقدارده ایشز وارددر . بورالرده افلاس ایدن ،
 محو اولان چفتجی صره لرندن چیقمش ومیللرجه اوزاقلردن ایش
 آرامق اوزره گلش چین وزاپون ایشجیلری وارددر ؛ یکی شهره گلش
 کویلی کنجلیری ، اولجه تجار اولانلر و آل ایشجیلری وارددر ؛ فقط
 بونلردن ماعدا سنه لرحه فابریقارده چالیشمش ویکي ماکنه لر قورولسی
 یوزندن سسوقارله آتیلمش معدن ایشجیلری ، مطبعه ایشجیلری
 ودوقومه جیلری ده بولورز .

بوتون بونلرک هپسی سرمایه ایچین بر احتیاط قوتلری منبی .
 یاخود مارکسک دیدیکی کچی ، برصناعی احتیاط اردوسی تشکیل ایدرلر .
 بر احتیاط اردوسنک موجود اولسی ، دائمی ایشزلهکی ، قاپیتالستلره
 ایشیجی صنفک متبوعیتی وبوصفه یابدقلری تضییق تزیدایاهمک امکاتی
 ویریر . سرمایه ، ماکنه لرک یاردیمیه ایشجیلرک بر قسمندن اسکسندن
 فضله آتون چیقارتیر ، دیکرلری ایشته بونک ایچین قاپودن طیشاری
 آتیلمشدر . فقط دبشاری آتیلدقدن صوکراده بونلر کیده فالانلری
 سورمک ایچین ینه سرمایه نک آئنده بر قیرباچ وظیفه سی کوزورلر .
 صناعی احتیاط اوردوسی ، وحشیشمه ، فقیرلاشما ، آچلق ، تماماً اولوم
 وحقی جنایتک الکمکمل نمونه ومثاللری عرض ایدر . سنه لرحه ایش بولامابانلر
 ایچمهک ، باشلارلر ، سرسری ، دینجی والخ . اولورلر .
 بویوک شهرلرده - لوندره ، نویورق ، هامبورخ ، پارس - بویله ایشزله
 مسکون محله لر وارددر . بوراده پروله تاریا برینه ، ایشله مکی هان تماماً اونومش
 یکی بر طبقه چیقور . قاپیتالیت جمعیتک بو محسونه « سرسری پروله تاریا »
 نامی ویریلیر .
 ماکنه لرک ادخالی ، بالخاصه ده اوجوز وبو سبيله قاپیتالیت
 ایچین ده ده ایتدیغی اولان قادیر ره ره جوقه ایشنی ده کندیسی ایله
 برابر کتیردی . اولجه ، ماکنه لر داها هنوز یوق ایکن ایشده خصوصی
 بر مهارته احتیاج واردی ، حتی بعضاً اوزون زمان اوکره تمک مجبوری
 بیله واردی . حالبوکه بعضی ماکنه لری چوجوقلر بیله ایشله ده بیایرلر .
 زیرا قوی قایب ایدنجه یه قدر قوی چه ویرمکدن ویاخود بر باجاغنی
 حرکت ایتدیرمکدن باشقا یاباجق برشی بوقدر .
 ماکنه لرک ایجادندن صوکرادین وچوجق ایشنک ده ایتدیغی
 مقیاسده استعمالک اساسی بوددر . بوندن باشقا قاپیتالرله چوجقلر ارکله

ایشجیلر کی قایتالیسته قارشى قویامازلر. اولر داها مونس وملايم، داها محبوب وصیقلغان درلر، روحایلره ووبووک کندیلرینه سویله دیکنه فضله اینانیرلر. بوسبيله فابریقاجی ارککلرک یرلرینی قادینلرله دولدورور وکوجوک چوجقلری، قانلرینی آتون پارچه جقلره تحویل ایلمکه اجاز ایدر.

۱۹۱۳ سنه سنده ایشجیلک ومستخدمه لک ایدن قادینلرک مقداری شویله ایدی: فرانسه - ۶,۸۰۰,۰۰۰، آلمانیه - ۹,۴۰۰,۰۰۰، آوستریا مجارستانده - ۸,۲۰۰,۰۰۰، ایتالیاده - ۵,۷۰۰,۰۰۰، بلجیقاد - ۳۹۰,۰۰۰، متحده آمریقاده - ۸,۰۰۰,۰۰۰، انکلتره ووالسده - ۶,۰۰۰,۰۰۰ روسیه ده ایشله این قادینلرک مقداری دانما چوغالیوردی. ۱۹۰۰ سنه سنده قادینلرک مقداری، بوتون فابریقا ارکک وقادین ایشجیلرینک یوزده ۲۵ (ربی) یه بالغ اواییوردی. ۱۹۰۸ سنه سنده یوزده ۳۱ یعنی تقریباً ثلثه، ۱۹۱۲ ده یوزده ۴۵ یه قدار یوکسلشد. بعض استحصال شعبه لرنده قادینلر اکثریتی تشکیل ایدرلر. مثلا منسوجات صنایعنده ۱۹۱۲ سنه سنده چالیشان ۸۷۰,۰۰۰ ایشجیدن ۴۵۳,۰۰۰ ی یعنی یاریسندن فضله سی (یوزده ۵۲ دن فضله) قادین ایدی. حرب زماننده قادینلرک مقداری مدھش برنسیبده تزايد ایله دی. چوجق ایشنه کانه ممنوعیته رغماً برچوق یرلرده مدھش بروسعنده انکشاف ایتکده در. هر بردن فضله ترقی ایش قایتالیست مملکتی اولان آمریقاده هر آدم باشنده چوجق ایشنه تصادف ایله بیلیر. بو حال ایشجی عاٹه سنک داغیلمسینی انتاج ایدر. قادین، اکثریا چوجقده فابریقایه کیدر کیمز عاٹه حیاتی نروده قالیر؟

بر قادین فابریقایه کیده ره ایشجی اولورسه، اوده طبقی ارکک کی زمان زمان ایشمنلک قورقوسنه معروضدر. اوده قایتالیست طرفندن قابو دیشاری ایدیلیر؛ اوده صنایعی احتیاط اردوسی صنفلرینه کیره در؛ اوده طبقی ارکک کی اخلاقاً دوشه بیلیر. بوتظاھره مناسبتدار اوله رق قادینلرک کندیلرینی سواقاقلرده هرھانکی برینه صاتمألری

صورتنده نجلی ایدن مبتذل فخش دخی وجود بولور. بیه جک یوق، ایش یوق، هر بردن قوولور؛ آرتق قادین وجودینی صاتمغه مجبوردر. واساساً ایشده بولنسه اجرت اکثریا اوقادار آزدرد، که قادین کندی وجودینی ده صاتمق صورتیله آرنجه قازانمغه مجبوردر. ویکی مسلك زمانه براعتیاد شکلنه کیره بوضورتله فاحشه لر طبقه سی میدانه کلیر.

بووک شهرلرده فاحشه لر، شایان دقت واهمیتی مقدارلره بالغ اولورلر. هامبورغ ولوندره کی شهرلرده بدبختلر اون بیکاره بالغ اولور. بوتلر سرمایه ایچین بر منفعت وزنکیئلنمه منبعی تشکیل ایدرلر. قاپیتال، سرمایه دارجه تشکیل ایدیلش بووک دوست اولری، فخشخانه لر تأسیس ایتک صورتیله منفعتی تأمین ایدر. بیاض اسیره لرله پایلان واسع بین الملل برتجارت موجوددر. بوتجارتک اوجانی آرژانتین شهرلری ایدی (آمریقای جنوبی ده) بوتون اورویا و آمریقا شهرلرنده انکشاف ایلمکده بولونان چوجق فاحشه لری، چوجقچیلق بالخاصه موجب نفرت واستکراھدر.

شو حالده قایتالیست جمعیتده نه قدار چوق وکوزل ماکنه لر ایجاد ایدیلیر، نه قدار داها بووک، داها معظم فابریقا لر انشا اولنور وامتعه نك مقداری نه قدار چوغالیرسه سرمایه نك ده بویوندورونی اوقادار ازیچی، صنایعی احتیاط اردوسنک یوقسولوق وسفالتی، ایشجیلرک صویفونجیلرینه اولان متبوعیلری ده او نسبده چوق وبووک اوله جقدر.

اگر ملکیت شخصیه اولماسه، بالعکس هرشی هرکس مشترک ملکیتی آئنده اولسه ایدی، هر وضعیت طبیعی باشقا درلو اولاجقدی. بویله بر جمعیتده انسانلر ایش ساعتلرینی آزاتله جقلر وقوتلرینی قورویه جقلر، کندی ایشلریله مقتصدانه یاشارلر، واستراحت وحضورلرینه اهتم ایلرلردی. سرمایه دار ماکنه لری توقیف ایدرسه، منفعت ی

دوشونور و حسابلار : قاپتالیست ، یالکنز ضرر و قایب ایده جکنی ، دوشونورک ایش کوتی قیصالماز . قاپتالیزم حاکمیتی تخنده ماکنه انسانلری قوزتارماز ، بلکه اونلری اسیر ایدر .

قاپتالیزمک تکامل وانکشافیله سرمایه نك دائما چوغالان بر قسمی ماکنلر ، آلنلر ، مختلف بنالر ، فابریقا جریانی دیواسا معظم یوکسک فرونلر و الخ .. ایچون صرف ایدیلیر . بالعکس ایشجیلرک اجر تلیرنی تادییه دائما سرمایه نك هر زمان بر آز داها کوچولون بر قسمی تخصیص ایدیلیر . اولجه ، آل ایشجیلکننده ، تذاهلر وسائر لوازمه پاییلان صرفیات پک آزدی ؛ هان سرمایه نك تمامی ایشجینک اجرته صرف ایدیلیردی . شیمدی ایسه عکسنه در : سرمایه نك بویوک قسمی ابنیه وماکنه لره تخصیص ایدیلشدر . یعنی ایش قوتلرینه اولان احتیاج ، فقیرلاشان و برر پروله تر اولان انسانلرک چوغالدینی نسبتده یوکسلمز . قاپتالیزمده ته قتیق نه قادر انکشاف و ترقی ایدرسه ، سرمایه نك ایشجی صنقی اوژرینه تضییق ده او قادار قوت و شدتله چوغالیر ؛ زیرا ایش بولق آغیر و مشکله شیر .

۱۱ — اتصال آمارئسی ، رقابت ، بحرانلر : ایشجی صنفک سفالتی ته قتیق ترقیسیله دائما چوغالمقده در . چونکه ته قتیق ، هر کسه منفعت تأمین ایده جک یرده قاپتالیزمده سرمایه ایچین منفعتک تزیدی و برچوق ایشجیلر ایچین ده ایشسزک و افلاسدن باشه برشی دکدر . فقط بوسفالت دیگر سیلر تأثیریلده بویور .

اولجه کورمشدک ، که قاپتالیست جمعیتی پک فسا بنا و تأسیس ایدیلشدر . عمومی برپلان اولمقسزین ملکیت شخصی حاکمدر .

هر فابریقاچی کندی ایشنی دیگرلریله علاقه دار اولمان کندی یاپار . دیگرلریله آلیجی ایچین مجادله ایدر ؛ اونلرله « رقابت » ایدر . ایدمی بر سؤال وارد اولیور : بو مجادله قاپتالیزمک ترقیسیله آزالییورمی یوقسه چوغالییورمی ؟

ایلك نظرده ضعیفلیور کبی کورونه بیلیر . حقیقه قاپتالیستلرک مقداری کوندن کونه کوچولیور ؛ بویوکلر کوچوکلری یوتیورلر ؛ اولجه اون بیکلرجه مختلف متشبتلر یکدیگریله مجادله ایدرلردی — رقابت چوق شدتلی ایدی ؛ شیمدی داها آزدی — رقابت آرتق او قادار شدتلی اولمایه جقدر . بوکا اینامق ایسته نیور . حقیقته ایسه تماماً عکسیدر . رقیبلرک مقداری فی الحقیقه آزالییور . فقط بونلرک بهری اسکی رقیبلرندن چوق بویوک و قوتلیدر . بونلرک مجادله سی اسکینندن داها کوچوک ده کیل ، بلکه داها کوچلی در . بوتون جهانده یالکنز بر ، ایکی قاپتالیست حاکم اولسه ایدی ، بو ایکی قاپتالیست دولت بر بریله بوغاز بوغازه کلیرلردی . سوکنده اساساً بویله اولدی . حال حاضرده رقابت ، محاصمه ، دیواسا معظم قاپتالیست برلکلری اره سنده وقوع بولمقده در . و بونلر یالکنز او جوز فینالتر واسطه سیله مجادله ایتییورلر ، بلکه ساحلی قوتلرله ده مبارزه ایدیورلر . شو حالده رقابت قاپتالیزمک ترقیسیله یالکنز رقیبلرک عدد و مقدارینه نظراً آزالیر ، فقط بورقابت دائما داها شدتلی و داها مخرب اولمقده در . [*]

بر تظاهرک داها نظر تدقیقدن کپریلمه سی لازمدر : بوده بحرانلردر . بحرانلر نه در ؛ مسئله شودر : کونک برنده مختلف امتعه نك پک چوق مقدارده استحصال ایلدیکی اکلایلیر . فیآ تار دوشر امتعه [*] بو خصوصده فضله معلومات ایچین ایمبریالیست حربی بحثنه مراجعت .

هیچ بر رده صایلاماز. مغازله مختلف محصولانده و معمولا ناله حدندن فضله دولمشدر. بونلر، هیچ بر آلیجی اولدیغندن صایلامازلر. بوندن ماعدا آنجاق برقاج بازار آلابیلن و بو بازار ایله آنجاق ضروری لوازمی صاین آلابیلن يك چوق آج ایشجی واردر. نهایت سفالت باشلار. برصنایع شعبه سنده اولا کوچوک و متوسط مؤسسه لر انحلال ایدر و قاپانیلیرلر؛ بو یوک مؤسسه لرده بونلری تعقیب ایدر. فقط بر صنایع شعبه سی دیگرینه مربوطدر، بونلر، کندیلری ایچین لازم اولان شیئلری برزلندن صاین آلیرلر. مثلا ترزیرلر، قاشلری قاش اعمال ایدنلردن، بونلرده آریجه یوک استحصالاتی یاپانلردن صاین آلیرلر. ترزیرلر افلاس و انحلال ایدیمی، قماش اعمالخانه لرندن هیچ کیمسه برشی صاین آلامایه حق دیمکدر؛ منسوجات صنایعی انحلال ایدر. و صوکرای عینی حال یوک استحصالاننده کندینی کوستریر. هر طرفده فابریقالر، مؤسسه لر قاپانیر، اون بیکلرجه ایشجیلر آتیایر، ایشیزلک نسبتن بر درجه یوکسلر و ایشجینک حیاتی داها قنالا شیر. بوکارزغما يك چوق امتعه واردر. آنبازلر یوکلرینک آغیرلغیه بیقیلیر. خنربدن اول دفعاته بویه اولدی ایدی؛ صنایع یوکسلر، فابریقاجیلرک ایشلری اکمل صورتده کیده دیرکن بر دنیه کورولتولی بر ییقیش، سفالت، ایشیزلک و ایشلرده بر دورغونلق کورولور؛ صوکرای صنایع یکیدن کندینی طوبلار و تکرار بارلاق بر صورتده یوکسلرک باشلار. بردن بره یکیدن بر انحلال و بر ییقیش...

انسانلری لزومندن فضله وارلق و زرنکینلک ایچنده دینجی یاپان بوضاچه و مناسبتن نظام ناصل ایضاح ایدیه بیلیر؛ بوسوا لك جوانی اوقادار بسط ده گیرد. یوقاریده کورمشدک قاپتالیست جمعیتده بر

قارغشلقی، استحصالده برآنازشی واردر. هرمتشبت کندینی مهالك و مسئولیتی تحتنده دیگرلرله علاقه ار اولمقسزین باشلی باشنه امتعه استحصال ایدر. بو طرز استحصالده بر مدت صوکرای فضله امتعه استحصال ایلدیکی اکلایشیلیر (امتعه نك حدندن فضله استحصالی) امتعه ده گیل، ساده عادی مال استحصال ایلدیکی، یعنی استحصال بازار ایچین یاپیلما دیفی زمانلر، حدندن فضله استحصال تهاسکلی ده کیلیدی. امتعه استحصالاننده ایسه بو بوتون باشقادر. امتعه استحصالاننده هر بر فابریقاجی ایلریده کی استحصال ایچین امتعه صاین آله بیلمک ایچین اولا کندیسنک اعمال ایلدیکی امتعه نی صاتمق مجبوریتنده در. فقط ماکنه، استحصال قارغشله غنده بر رده دوردی، بو در حال دیگر برصنایع شعبه سینه کچر واج... عمومی بر بحران باشلار.

بو بحرانلر يك مخربکار ییقیشی تأثیرلر یاپارلر. معظم امتعه بیغینلری نحو اولور. کوچوک استحصالک بقایایی، برده میر -- بوورکه ایله -- بوورلمش کی اورتندن قالفار. اکثریا بو یوک فیرمارده محافظه موجودیت ایدمز، انحلال ایدرلر.

فابریقالرک بر قسمی تماماً قاپانیر، دیگر بر قسمی استحصالی تقصص ایدر و بوتون هفته چالیشاز، بر مدت هفته نك نلنده قابالی بولور. ایشیزلرک عددی یوکسلر. صنایعی احتیاط اردوسی بو یور. وعینی زمانده ایشجی صنفتک سفالتی و بوضفه قارشی یاپیلان تصدیقده بو یور.

بوتون آوروپا و آمریکا - خلاصه بوتون قاپتالیست جهانی - صاران ۱۹۰۷ - ۱۹۱۰ بحراننه عائد رقلری درج ایدیبوروز. متحده آمریکا درنکرده مقید اعضا آرمنده ایشیزلرک عددی شو صورتله ترایدایله مشدر:

۱۶۰۷ سنه سنده - ۸۰٪ تشرین اولده؛ ۱۸،۵٪ تشرین ثانیده؛ ۲۲٪ کانون اولده؛ و حتی بعض قسمده ۳۲،۷٪ قادر یوکلمشدر. (صنایع انشایده ۴۲٪؛ حاضر البسه صنایعده ۴۲٪؛ حتی تون صنایعده ۵۵٪)؛ طبیعیدرکه عمومی ایشسزک (یا لکنز تشکیلات آلتنده بونان ایشجیلر نظر دفته آلتقمزین) دها پک بویوکدی.

انکترده ایشسزک نسبتی ۱۹۰۷ یازنده ۳،۴٪-۴ ایدی. تشرین ثانیده ۵٪، کانون اولده ۶،۱٪ نسبتنه قادر یوکلمدی. ۱۹۰۸ نوزنده ایسه (۸،۲٪) بالغ اولیوردی. آلمانیاده ۱۹۰۸ کانون ثانی ابتداسنده ایشسزک نسبتی اولکی سنه لک ایکی مثلنه یوکلمشدی. عینی تظاهر دیگر مملکتلرده کورولور.

استحصالی تقیصنه کنجه مثلا متحده آمریکاده دوکوم صنایعک ۱۹۰۷ سنه سنده کی ۲۶ میلیون طون استحصالاتنه مقابل ۱۹۰۸ سنه سی استحصالاتی ۱۶ میلیون طونه دوشمشدر.

بحرانلر زماننده امتعه نك فیثانلری دوشر. «منفعت» و قایب اتمه مک ایچین قایبتالیست آفندیلر استحصالی اضرارده حاضردرلر. بالفرض آمریکاده یوکسک فرونلری صوغوتیلدر.

بره زیلیاده قهوه نارالاری صاحبلی، یوکسک قهوه فیثانلرینی محافظه ایتمک ایچین، قهوه دولو جواللری دکره دوکدیلر. بویوک قایبتالیست حربنک نتیجه سی اوله رق بوتون جهان آچلق و معمولات قطنی آلتنده ایتمکده در. آچلق وقطنی قایبتالیزم، بو تخریبکار حربی چیقاران قایبتالیزم دوغوردی. صالح زمانلرنده ایسه قایبتالیزم فضا، معمولات آلتنده بوغولوردی. فقط بو فضله محصول عمله به فائده و برضدی. زیرا ایشجیلر، کیسه لرینک فوق العاده ضعیف اولماسی یوزندن بونلری صانین آلامزلردی. بو فضله لادن ایشجیلره یالکنز برشی اسابت ایدردی: بوتون بلالریله ایشسزک.

۱۲ - قایبتالیزمک نظامی و صنفلرک آبریلشی (صنف تضادلرینک کسکینلشمه سی). کوردک، که قایبتالیست جمعیتی ایکی اساسی فالقدن خسته در: اولاً بوجمیت آنارشئی ایچنده در (تشکیلاتلینی یوقدر)؛ ثانیاً بوجمیت بربرینه دشمن ایکی جمعیتدن (صنفدن) تشکل ایدر. ینه

کوردشدک، که قایبتالیزمک تکاملیله برانکده رقابت مجادله سی صورده تنده تجلی و تظاهر ایدن استحصالده آنارشئی، کیتدکجه دها زیاده برشدت و کسکین لکی، بوزغونلنی و تخریبی دعوت ایدر. جمعیتک بوزغونلق و پریشانلنی آزالمیور، بلکه بویویور. عینی صورته جمعیتی ایکی قسمه، صنفلره آیران اوچورومده کینشله مکده و درینلشمکده در.

برطرفده - قایبتالیستلر طرفده - ارضک بوتون زنکینلکلری طولانوب بربری اوزرینه بیغیلور؛ دیگر طرفده - ازیلن صنفلر طرفده - یالکنز سفالت، الم و کوز یاشرلی وار. صنایعی احتیاط

اردوسی سقوطه اوغرامش، وحشی لشمش و تانهایته قدر فقیرلشمش انسان طبقه لرینی احتوا ایدیور. فقط چالشان و ایشله یلنرده کیتدکجه یاشایشرلنده، سوردکلری حیانده قایبتالیستلردن آریلورلر. پروله تارایا ایله بورژوا آره سنده کی فرق کیتدکجه بویویور. اولجه مختلف متوسط

و کوچوک قایبتالیستلر واردی، بونلردن چونغی ایشجیلرله یاقین مناسبتلرده بولونیور و ایشجیلردن چوق آبی یاشامیورلردی. شیمدی، ایش بویه دکدر. بویوک آفندیلر شیمدی اولجه هیچ کیسه نك نخیل بیله ایتمه دیکی برطرزده یاشیورلر. واقعا قایبتالیزمک تکاملیله ایشجیلرک وضعیتلری ده ایلشمشدر. بکرمنجی عصرک باشلانغیجه قدر عمومیتله ایش اجرتی یوکسکدی. فقط عینی زمانده قایبتالیستلرکده «منفعت» لری دها بویوک سرعتله یوکسکدی. ایشجی کتله سی

قایبتالیستلردن شیمدی سمانک ارضدن اوزاقلنی قدر اوزاقلشمشدر. و قایبتالیزم تکامل ایتدکجه کوچوک قایبتالیستلر زمهره سی او نسبتده یوکسلمکده، بوناجیمز قرالدر سوروسی ایله اسیر ایدیلن میلیونلرجه ایشجیلر کتله سی آره سنده کی اوچورومده او قدر درینلشمکده در.

دیووردک، که ایش اجرتی فی الحقیقه یوکسه لیور فقط منفعت
 دها سرعته جوغالیور و بوندن دولاییده ایکی صنف آرسنده کی
 اوچورومده بو یوکمه در . اما یکرمنجی عصرک مبدندن بری ایش
 اجرتی بو یومیور، بالعکس، آچالیور . حالبوکه بوزمانده منفعتلر ،
 اولجه اصلا موجود اولمایان بر طرزده ، جوغالدی ، شوخالده صوک
 زمانلرده اجتماعی عدم مساوات (صنفلر آرسنده کی) بالخاصه سرعته
 آرتدی و کسکیناشدی . آکلاشلیور، که دائماً بویون عدم مساوات ،
 اول و آخر قاپیتالستلره ایشجیلر آرسنده برچار پیشمه یه واره جقدر .
 اگر بونلر آرسنده کی فرق قایب اولسه و ایشجینک اقتصادی وضعیتی
 قاپیتالستلرک کنه یا قلاشسه ، طبیعی « ارضده صالح و ممنونیت »
 اوله بیلردی . حالبوکه قاپیتالست جمعیتده ایشجیلر قاپیتالستلره
 یا قلاشازلر، بلکه اولردن اوزاقلا شیرلر . یعنی پروله ناریا و بورژووازی
 آرسنده کی صنف مجادله سی مطاقاشدت کسب ایده جک و کسکینلشمه جکدر .
 بو نقطه نظره فارشی بورژووا عالمی بک چوق اعتراضلرده بولدیلر .
 کوسترمک ، اثبات اتمک ایستبورلردی، که ایشجیلر قاپیتالست جمعیتده کیتدیجه
 دها آبی یا شایه جقدردر . بونی متعاقبده صاغ سوسیالیستلر عینی بورونی توندرمکه
 باشلادیلر . هر ایکی قسمده ایشجیلرک زینکینلشمه جکینی و بالذات کوچوک قاپیتالستلر
 اوله بیله جکارینی ایلری سوربورلر . بو نقطه نظرک یا کلشانی آرزمانده تظاهر
 اشدی . حقیقه قاپیتالستلره نهجه ایشجیلرک وضعیتلری کوندن کونه فالاشدی .
 اک متکامل قاپیتالست دولردن بری اولان آمریقادن آنه جق بر مثال بونی
 کوستره جکدر . ۱۸۹۰-۱۸۹۹ سنه لرده قازانجک صانتین آلیش قوتی (یعنی
 بر عمله نیک فیأثرینه نظراً صانتین آله بیله جکی لوازم مقداری) ۱۰۰ قبول
 ایدرسه ک قازانجک قدرت اشتراثیه سی سنه لره کوره شو صورتلده در : ۱۸۹۰-
 ۱۸۹۵؛ ۱۸۹۵؛ ۱۹۰۰؛ ۱۹۰۰؛ ۱۹۰۳؛ ۱۹۰۵؛ ۱۹۰۱، ۴؛ ۱۹۰۷-
 ۱۹۱۵ . یعنی ایشجی صنفک شرائط حیاتیه سی همان یوکسه ماش، همان غیر

مشدله فالمشدر . ایشجی ۱۸۹۰ سنه سنده آلدینی غداء البسه و الخ .. قادار
 آلمشدر ؛ یالکیز اجرتنک قدرت اشتراثیه سی بک آز - ۳٪ - یوکسه مشدر .
 بوزماندن ایسه آمریکا میلیاردرلری (اک بو یوک صنایع اصحابی) فوق العاده
 منفعتلر تأمین ایدیورلر و کيسه لرینه دولدیردقلری فضلده نسبتین بر
 مقدارده جیقمش بولونیوردی . طبیعتله قاپیتالستلرک شرائط حیاتیه لری ده
 بو صورته یوکسه ماش ایدی .

صنف مجادله سی ، بورژووازی ایله پروله ناریا آرسنده کی
 منفعت تضادلرینه ابتنا ایدر . بو تضادلر ، طبقی قویونلرله قورتلر
 آرسنده کی تضادلر کبی باریشسه و اوزلاشمايه کله مز .

هرکس قولایجه آکلایه بیلیر، که ایشجیلری ممکن اولدینی قادار
 اوزون ایشله تمک و ایشجی به ممکن مرتبه آرز پاره و برمک قاپیتالستلر
 ایچین ایدر ؛ حالبوکه بر ایشجی قابل اولدینی قادار چوق اجرت
 آلمقده منفعتداردر . آشکاردرکه دها ایشجی کتله سنک تشکیلیه برابر
 ایش اجرتنک یوکسه دلیسی و ایش کوننک قیصالدیلیسی ایچین مجادله
 باشلامشدر .

بو مجادله هیچ بر زمان دورمامش و هیچ بر وقت تماماً ترک
 ایدیله مشدر . فقط بو مجادله دها بر قاج غروشلق بر اجرتنه انحصار
 اتمکله فالمدی . قاپیتالست نظام اجتماعینک تأسس و تکامل ایله دیک
 هر یرده ایشجیلر ، بالذات قاپیتالیزم، بر نهایت و برمک لازم کله جکینه
 قناعت حاصل ایلدیلر . بونک اوزرینه ایشجیلر بوچرکین و منحوس
 نظام یرینه، عادلانه، آرقداش و یولداشجه برایش نظامی ناصل قونولوب
 کتیریه بیله جکینی دوشونمکه باشلادیلر . بو صورته ایشجی صنفک
 مارقیست حرکتی دوغدی .

ایشی صنفك مجادله سی اکثریا مغلوبینلره مترافقدی . بونكه برابر بالذات قایتالیست جمعیتی ایشجیلرک نهانی ظفرنی احضار واحتوا ایتمکده در . نه ایچین؟ بک بسیط، چونکه قایتالیزمک تکاملی کندیسینه برلکده واسع خلق کتله لرینه ده پروله تهرلرله تحویل ایله مکده در . بویوک سرمایه نك ظفری ، آل ایشجیسنک ، تجارک ، کویلونک محوی دیمکدر؟ بوظفر دائما اجرت ایشجیلرینک صفرنی بویوتمکده در . قایتالیست تکاملنک هر آدیله برلکده پروله تاربانک عددی بویوتمکده در . بری کسینجه برینه درحال اونی بردن چیقان برچوق باشلی دیوکی . بورژووازی ایشجی قیاملرینی باصدیرمقله قایتالیست نظام اجتماعیسی تحکیم ایدر . بو قایتالیست نظام اجتماعیسنک تکاملی ایسه اون بیکلرجه ، میلیونلرجه کوچوک وارلق صاحب لرینی ، کویولری محوایدر ، اونلری قایتالیستلرک آیاقلری آلتنه آتار . فقط بو صورته ده پروله تهرلرک ، قایتالیست جمعیتنک دشمنلرینک مقدارینی چوغالتیر . فقط ایشجی صنفی یالکزر رقم و مقدار اعتباریه قوتلنمز ، عینی زمانده کیتدکجه قوتله بربرینه قاینار . نه ایچین؟ زیرا قایتالیزمک تکاملیه بویوک فابریقلره بویورلر . وهن بویوک فابریقه ، دیوارلری آرسنده بیکلرجه ، بعضاً اون بیکلرجه ایشجینی برلشدیرر . بوایشجیلر اوموز اوموزه ، یان یانه ایشلر وچالشیرلر . قایتالیست متشبهلرینک کندیلرینی ناصل صویدقلرینی کورورلر . برایشجینک دیگر برایشجی به ناصل دوست وپولدش اولدیغنی کورورلر . ایشلرکن ، ایش واسطه سیه برلشمش اولدقلرندن ، مشترکاً حرکتی وچالشماغی اوکردنیرلر . بربریه ده سرعتله ده آکلاشه بیلیرلر . بوسبیه قایتالیزمک تکاملیه ایشجی صنفنک

یالکزر مقداری ده کیل ، عینی زمانده اتحاد و برلکی بربرینه قاینامه سی ده بویور .
 نه قادار سرعتله بویوک فابریقلر بویور ، قایتالیزم نه قادار چوق تکامل ایدر ایسه ، آل ایشجیلری ، چفتجی لر و کویولر او قادار سرعتله بچو اولورلر . ایچنده میلیونلر بولونان دیوآسا شهرلر او قادار سرعتله بویورلر .
 خلاصه اولدقجه کوچوک برمحله - بویوک شهرلرده - فوق العاده معظم انسان کتله لری طوبلانیر ، و بو خلقده اکثریتی ، فابریقا پروله تاربا سی تشکیل ایدر . پروله تاربا بوشهرلرک بوتون پیس و دوامانی محله لرینی دولدورور ، وهر شیئک صاحبی اولان کوچوچنک افندیلز سوروسی محتشم صیفیه وکوشکلرده یاشار .
 بو شرائط آلتده مجادله نك غیر قابل توقیف شدنی ، ایشجی صنفنک بر ظفریه نهایت بوله جقدر . اول ویا آخر بورژووازی ایله پروله تاربا آره - سنده شدتلی بر چاریشمه اوله جقدر ؛ بورژووازی قوووله جق ، پروله تاربا خیرسزلر دولتی محوایده جک ویکي ، مارقیسیست برایش نظامی قوراجقدر . شو حالده قایتالیزم ، تکاملی ایله ، غیر قابل اجتناب بر صورتده پروله تاربانک مارقیسیست اختلالنی انتاج ایله مکده در .
 پروله تاربانک بورژووازی به فارشی صنفی مجادله سی مختلف شکلر آتیر . بو مجادله دن اساسی اوچ مجادله تشکیلاتی دوغمشدر : **ورنکلر سنریقلر** ، که ایشجیلری مسلکرینه نظراً توحیدایدر ؛ **قوتوبراتیفلر** بالخاصه استهلاک قوتوبراتیفلری ، که مقصدلری آرده کی متوسطلری قالدیرمقدر ؛ ایشجی صنفنک سیاسی **پارتیلری** (سوسیالیست ، سوسیال دهه قورات و قومونیست پارتیلری) ، که ایشجی صنفنک

سیاسی حاکمیتلرینی پروگرام اتخاذ ایشلردر. سنفلر آره سنده کی مجادله شدت کسب ایتدیکجه، ایشی حرکتک بوتون شکری ده اولسندده بره دنده برلشمکه مجبوردی: بورزرو آزی حاکمیتک ده ور یله سی. مسئله ای اک دوغزو صورتده قاورایان ایشی ره برلری، دائماً بوتون ایشی تشکیلاتلر یله صیقی برارتباط ومشترک مساعیده بولنورلردی. فرضا بونلر دیبورلردی، که درنگله سیاسی پارتیلر آره سنده فعلیاتده بربراک لازم اولدیغی بوسیدن درنگلرک طرف (سیاسی ساحه ده) اولمه جقلرینی، بلکه ایشی صنفک پارسیسه برانکده حرکت اتملری لازم کله جکنی سوبلیورلردی.

صوک زمانلرده ایشی حرکتدن یکی تشکیلاتلر دوغدی، که بونلرک اک مهی ایشی شورلری در.

شوحالده قایتالیست نظام اجتماعیسنک تکاملنی نتیجه تدقیقردن یا کلمقصرین شونی تثبیت ایده بیلیرز: قایتالیستلرک عددی آزالیر، اما اونلر اولکنندن داها قدرتلی وداها زنکین اولورلر؛ ایشیلرک مقداری دائماً بویور وچوغالیر، که عینی زمانده ایشیلرک برلکی، بربرینه قاینشاسی، عینی نسبتده اولماسه یله، فضله لاشیر؛ قایتالیست ایله ایشیلر آره سنده کی فرق دائماً داها کوزه چارپاجق برحاله کیرر. بوسبیلله قایتالیزمک تکاملی غیر قابل اجتناب بر صورتده بو صنفلرک چارپشمه سنه، یعنی مارقسیت اختلافنه باعث اولور.

۱۳ - مارقسیت نظام اجتماعیسنک تحقیقی ایچین سرمایه نیک تلف وتمرکزی شرطدر. کوردیکمز وجهله قایتالیزم، کندی مزار قازیحیلرینی یتیشدیرمکله - بروه تهرلری - کندی مزارینی کندیسی قازمقده در. ونه قادار چوق تکامل ایدرسه او قادار چوق ده دشمن دوغوزور و بودشمنلرینی کندی علمنه توحید ایتدیرر. فقط قایتالیزم یالکنز دشمنلرینی یتیشدیرمز، عینی زمانده بر یکی وارقداشجه جمعیتک تحقیقی ایچین لازم اولان محیطی حاضرلار. نه صورتله؟

بونک جوانی همان ویره جکیز. اولجه کورمشدک، که (۶: سرمایه به مراجعت) سرمایه بویوکک اعتباریله دائماً بویومکده در. قایتالیست، ایشیلردن آلدینی فضله قیمتک برقیتمنی سرمایه سنه علاوه وضع ایدر. فقط سرمایه بویورسه، استحصالیده توفیق ایدیله بیلیر. سرمایه نیک بو بویوشی سرمایه نیک بروعینی آله بویومسنه، سرمایه نیک تکانی ویای سرمایه نیک تمرکزی تعبیر اولنور.

ینه کورمشدک، که (۹: بویوک و کوچوک ایشلمه آره سنده مجادله به مراجعت) قایتالیزمک تکاملیله کوچوک ومتوسط استحصالی محو ایدیلیر؛ کوچوک ومتوسط متشبلر و تجارلر محو اولورلر؛ آل ایشیلرندن بجنه هیچ لزوم یوق، چونکه اونلر بویوک سرمایه طرفندن تماماً یودولورلر. بو کوچوک ومتوسط قایتالیستلرک مالک اولدقلری سرمایه آلرندن چیقارق مختلف یوللردن کچر و بویوک صویفونجیلرک آلرندده طوبلانیر. بوصورتله بویوک قایتالیستلرک سرمایه لری بویویور. اولجه مختلف صاحب ومالکله توزیع وتقسیم ایدیش اولان سرمایه، آرتق برآله، مجادله ده مظفر اولان اووجه طوبلانیر.

سرمایه تکانی و تمرکزی، یعنی داها آز آلرده تجمعی و یغیلشی، هنوز استحصالی تکانی و تمرکزی دیمک دکدر. فرض ایدلم، که ایشیلرک صرتندن چقاردینی فضله قیمتله قوموشونک کوچوک فابریقاسنی صانین الیور و اولکی کبی بوفابریقانی ایشلمکه باشلا یور. بوراده برتجمع باشلار، آنجاق استحصالی ینه اسکیمی کبی دوام ایدر. فقط اکثریا شو صورتله اولور، سرمایه دار استحصالیده ده کیشدیرر، توسیع ایدر وبالذات فابریقاری بویودور؛ شو صورتله یالکنز قایتالیست بویومش

اولماز، بلکه بالذات استحصالی ده بویومش اولور. استحصالی توسیع ایدیلیر، بر سورو ماکنه لری احتوا ایدر، بیکلرجه ایشجیلری برلشدیریر. بعضاً ده بر قاج دوزینه فابریکانک بر مملکتک بوتون امتعه احتیاجنی قاپاندیقی واقع اولور. بوراده ایشجیلر بوتون جمعیت ایچین استحصالی ایدرلر؛ ایش، تعبیر مخصوصیله اجتماعیلشدیریلیر فقط اداره و منفعت قاپیتالیستلره عائددر.

استحصالی بو طرز بر تمرکزلی، بروله تاریائی انقلابدن صوکر ا حقیقه آرقداشجه ویولداشجه راستحصالی ممکن قیلار. اگر استحصالی بو تجمی اولماسه وبروله تاریائی استحصالی یوز بیکلرجه ۲-۳ شر ایشجیلک اعمالتخانه لره داغیلش بولندی بر زمانده اداره بی آله آله اعمالتخانه لری اورغانیزه تشکیل وتنظیم ایدرک اجتماعی بر اساس اوزرینه قورمق غیر ممکن اولوردی. قاپیتالیزم نه قادر چوق تکامل ایدر واستحصالی نه قادر چوق تمرکز ایش بولنورسه بروله تاریائی ظفرندن صوکر اوقادار قولایقله اواستحصالی حاکم اولور.

شومالده قاپیتالیزم بالکن دشمنربنی درغورماز دیالکن بروله تاریائی اقتصادنی اناج ایشکله قالماز، بلکه عینی زمانده بروله تاریائی جمعیت نظامنک محقق ایچین لازم اولده اساس اقتصادی بی ده حاضرلار.

ادبیات :

برنجی قسده ذکر ایتدیکنز کتابلر ؛ بوندن ماعدا : آ . بوغدانوف : « سیاسی اقتصادی قورسی » ۲نجی جلد ۲نجی باب (صنایع سرمایه دوری)؛ مارکس ونه نغلس : « قومونست بیاننامه سی » ؛ ژاق لوندون : « قاپیتالیزم بویوندوروغی آلتنده ». زرامی مسائل حقیقه : قارل قاونسکی : « زراعت مسئله سی » ؛ قارل قاونسکی : « سوسیالیزم وزراعت » (نه . داویده بر جواب) ؛ وابلین : « زراعتده قاپیتالیزمک تکاملی حقیقه یکی معلومات » (حکومت متعده ده) ؛ و . ایلین : « قاپیتالیزمک روسیه ده تکاملی » ؛ بارووس : « جهان بازاری وزراعتده بحرانیلر » .

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASINDAKİ TÜSTAY